

СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгш нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинда эльгээн рапорт (1-дхи нүөр).
В. И. Лениний Зохёолнуудай гушадахи том (1-дхи нүөр).
БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указ (1-дхи нүөр).
И. В. Сталиний хуряангы биографи казах хэлэн дээрэ хоёрдохёо хэблэгдэбэ (1-дхи нүөр).
Нутагтай Сөвөдүүдэ хунгаха хунгалтануудта бэлд-хэл (2-дхи нүөр).
Д. Болсохоев. — Шэлэй завсодой 15 жэл (2-дхи нүөр).
А. Бочкин. — Украинын ба Крымэй асари ехэ барил-ганууд (3-дхи нүөр).
Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечертэ (3-дхи нүөр).
ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дхи сессии (4-дхи нүөр).
Кореядахи событиунууд (4-дхи нүөр).
Колхозно барилганууд (4-дхи нүөр).

Большевизмын түүхэ ба
теорие гүнзэгыгөөр шудалха

Пүрнэй ба партийна органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээнэй, марксистско-ленинскэ болбосоролон үндэр дээрэ байха бүри, хүдэлмэринэй дээдэ хэмжээндэ ба улам ехэ үрэтэй, үнэ ехэ аша тунатай байха гэжэ пүр Сталин хургана. Тиммэнэ, партиадаа марксистско-ленинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй шудалжа, идеино-теоретическэ хэмжээгээ дээш-үүлхын тула эсшэ сусаагүй-хүн хүдэлмэрилхыень ВКП(б)-гэй хүдэлмэрилэгшэ ба кандидатуудтаа үнэ.

Коммунистическэ байгуулла-гын ехэ зорилгонуудай мүнөө үйлдэлдэ байхалда, түс эрилтэ бүр ехэ удхашанартай болоно. Манай ороной ажахын ба культу-рын түлхэйн темпые хурдахаха, ажаллаадые коммунистическэ хүдэлмэрилэгшэ зорилго амжалта-тайгаар шиндэхэ хэрэг комму-нистическэ хүдэлмэрилэгшэ марксистско-ленинскэ эрдэм-лээ, политическэ хатуужаллаа дээр дүлдэхэ байна.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабаринуу-дэ хүтэлбэри болгон, манай республикын партийна организа-циунууд партийна гэгээрэлэй систе-мэдэхи хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхын тула горьтойхон хү-дэлмэри эхлэн байна. Хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэлэй асуудал-ууд партийна комитетүүдэй пле-нүүд ба бюро дээрэ, партийна эрхлэлтэй зүблөөнүүд ба пар-тийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ. Хуралсалай шэнэ жэ-лэй эмхитэйгээр эхилхэ ба ам-жалтагайгаар үнэгэрхэ ябадал-ууд партийна организациунууд-тай гарган шиндэхэбэринууд соо ажаллаахын байх юм.

Партийна гэгээрэлэй системэдэ-хи хуралсалай шэнэ жэл горо-дуудта октябрийн 1-нээ эхилэ. Хуралсалай жэлэй түрүүшын хоёр олоон хоног хадаа партийна гэг-ээрэлэй хэрэгтэ олохон партий-на организациунуудай тон харюу-салтагайгаар хандаахы харуула. Олонхи кружогууд ба политтур-гулинуудта занягинуудын эмхи-тэйгээр ба идеино-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнэгэрэ.

Гэхэ зуура, зарим партийна ор-ганизациунууд хуралсалай шэнэ жэлдэ эмхитэйгээр эхилхэ хэрэгтэ олохон анхал хандуулаагүй бай-на. ВКП(б)-гэй түүхын шудалхын тула Сэлэнгын улан замай тран-спортин парторганизациун дээр-гээ эмхидхэгдэн кружоготой тү-рүшэн занягинууд тусхайта темээр бэшэ, харин эмхидхэлэй асуудал-ууд лэ дүүргэгдэ. БМАССР-эй хуралдаа наймаанай Министерт-ын партийна организациун дээр-гээ «ВКП(б)-гэй түүхын» Ху-ряангы курс шудалха кружоготой олоодохи темээр занягинууд болохо-лоо, тон юрэнхыгөөр, һонирхол багатайгаар үнэгэрэгдэн байха юм. Гална, занягинууд хэжэ байрань тэдэнайаар түхээрэгдөөгүй бай-на.

Мүнөөдэр хүдөө нутагуудта хуралсалай жэл эхилхын. Тиммэнэ, түрүүшын үдэрнүдхэ хой-но хургуулинууд ба кружогуудай занягинуудын эмхитэйгээр ба идеино үндэр хэмжээндэ ябуулаха шудалха.

Хуралсалай идеино-теоретическэ үндэр хэмжээн хадаа политическэ гэгээрэлэй гол шухала зорилго мүн. Хургуулинуудай ба кружогуудай хүдэлмэринэ һайтар мэдэхэ, пар-тийна гэгээрэлэй бүхы формонууд-тай хүдэлмэридэ хингалта табиха, ажилчин, консультантуудай, ху-руулинуудай, кружогуудай заня-гинуудай удхые хинан мэдэхэ гэ-шэ партийн горкумуд, райкомуд ба айкомудай шухала уялга бо-лоно. Коммунистическэ политическэ хуралсалай асуудалуудые партийна комитетүүдэй бюро дээрэ, партийна суглаанууд дээрэ хо-лоодо зүбшэн хэлсэжэ байха хэ-рэгтэй.

Мүнөө жэлдэ партийна органи-зациунууд хадаа коммунистическэ, ажаллаадые Сээ даагаад полити-

СССР-эй Министрүүдэй
Сөвөдэй Түрүүлэгшэ
нүхэр Иосиф Виссарионович
СТАЛИНДА

Советскэ правительствын, ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй ба нүхэр Сталин, Танай өөринтай саг үргэлжын туһаламжын ашаар, Башкирска АССР-эй колхознигууд ба колхозничанууд, МТС-үүдэй бо-лон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ жэлдэ республикын бүхы районуудта һайн ургаса ургуулаха гэжэ, хүн-дэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнбди. Республика таряа ту-шааха гүрэнэй түсбэе болзорхоон урид дүүргэ. 1949 онойхиноо 13 миллион 500 мянган пүүд үлүү ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаба. Эдэе хоолой культурануудые тушааха түсбэ үлүүлэн дүүргэгдэ. Нёдондо жэлэйхиноо 8 миллион пүүд үлүү ехэ шанинэ тушаагдаба. МТС-үүдэй хүдэлмэрин түлөө үгтэнэн счедуудаар колхозуудай таряа тушаалга үртэлжлөөр.

Республикын колхозууд болон совхозууд ургаса хуряалгые үнэг-рэгшэ жэлнүдэйхиноо үлүү эмхитэйгээр үнэгэрөөд, намарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта ба тон һайн шанартайгаар түгс-хэжэ, 1951 оной хабарай тарилгада хэрэгтэй хабарай культурануудай үрнүүдээр өөһдэгөө бүрин хангаад, хаа хаанагүй страховой үрнүүд-ые ба фуражна фонднуудые хажжа байна. Энэ жэлдэ колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ үнэгэрэгшэ жэлнүүдэйхиноо нилээд ехэ таряа абана. Колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай ургаса хуряалга ба таряа тушаалга үнэгэрэгдэнэ промышленна предприятинуудай ба Уфа, Ок-тябрьский, Черниковск, Стерлитамак, Ишимбай ба Белорецк горсду-дай ажаллаа ехэ туһаламжа үзүүлэ.

Байгалинэ шэнэдхэн хубилдаа сталинска түсбэе бэлүүлхын түлөө тэмсэжэ, колхозууд, лесхозууд ба совхозууд модо һуулгаха жэлэй түсбэ дүүргэжэ, энэ жэлдэ 25 мянга 500 гектар газарта модон һуулгагдаба.

Мүнөө Башкирин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд намарай пар хахалха талаар, нийтин малажаа хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсбэ дүүр-гэхэ ба малаа үбэлдэ бэлдэхэ талаар хүдэлмэри ябуулжа байна.

Башкирска АССР-эй колхознигууд ба колхозничанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна ба советскэ органууд хуртааба, овшоннуудые, техническэ ба тохотой культурануудые болон малажаай продуктуудые гүрэндэ тушааха түсбөө амжалтагайгаар түгсэхын тула бүхы түсбэе зор-юулаха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танинэ найдүүлнабди.

Башкирска АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Ленин — Сталиний партиин хүтэлбэри доро ябажа, хүдөө ажахые бүхы хэм-жээгээр дэбжүүлхын түлөө, колхозуудые эмхидхэлэй-ажаахын та-лаарнэ бэхжүүлхын түлөө ба манай агууехэ Эхэ ороной хүсэ шадла-дые саашадан бэхжүүлхын түлөө хойшодоомы тэмсэхэ байна.

ВКП(б)-гэй Башкирска обкомой Секретарь ВАГАНОВ,
Башкирска АССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ
УРАЗБАЕВ,
Бэлдэхэлэй Министрствын Башкирска АССР-тэхи Түлөөлэгшэ
ВАЛИЕВ,
Башкирска АССР-эй хүдөө ажахын Министр НАБИУЛИН.

БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указ
Заводонь 15 жэлэй ойтой
дашарамдуулан, Улан-Удын шэлэй
механизированнэ заводой
хүдэлмэрилэгшэдые Бурят-Монголой
АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Олон жэлдэ ба һайнаар хүдэл-мэрилэгшэй түлөө, заводонь 15 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Бурят-Монголой АССР-эй Вер-ховно Сөвөдэй Президиумэй Хүн-дэлэлэй грамотаар шагнаха:

Аксиевич Павел Федорович — нэгдэхэ зэргын мастер.
Алексеев Сергей Галсанович — шэл хайлуулагша.
Асеев Роман Паветелеймонови-чье — гаванщик.
Бадмаева Хандажа Цыдендор-жиевна — шэл хайлуулагша.
Болсохоев Данил Степановиче — заводой директор.
Быстрова Павлина Федоровна — харуудлааша.
Галочкина Александра Павлов-нае — химлаборатории началь-ник.
Гармашев Михаил Ивановиче — шэл зүбгэшэ.
Глухова Надежда Алексеевна — машинно-ванна цехын дежурн инженер.
Горбатенко Георгий Сергееви-чье — машинно-ванна цехын на-чальник.
Громов Иван Малохоловиче — механическа цехын начальник.
Жуков Федор Васильевиче — шэл отолгшо.

БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Сөвөдүүдэй
Байшан, 1950 оной октябрийн 13.

В. И. Лениний Зохёолнуудай гушадахи том

В. И. Лениний Зохёолнуудай гушадахи том ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдхи Маркс—Энгельс—Ленин Институдаар бэлдхэгдээд, хэб-лэгдэн гараба.

1919 оной сентябрьһаа 1920 оной апрель хүртэр, хари гүрэнэй сэрэгэй интервенциин ба гражданска дайнай үелэ, мүн Колчак ба Деникинине үй бута сохиноной һүүдэл боло-лон удаанбэшэ һамбаа абалгын үелэ В. И. Лениний бэшэн зохёолнууд гушадахи том дотор ороно.

Большевистскэ партия ба Советскэ гүрэн-эй хүтэлбэрилхэн Лениний олон талата ажал-ябуулганы гушадахи том соо оронон зо-хёолнууд дотор харагдаа.

Социалистическэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын, Советскэ гүрэнэй байгуулгын, большевистскэ партиин зэргэнүүдые бэхжүүлгын асуудал-нуудта зориулагдан Лениний статьянууд, элидхэлүүд ба хэлэһэн үгэнүүд томоой ехэнхи удхын болоно.

Хүдэлмэрилэгшэй ба улаанармеецүүдэй пар-тийнабэшэ конференцинууд дээрэ, улан замай хүдэлмэрилэгшэд, горно хүдэлмэрилэгшэд, тек-стильнигүүдэй профессиональна союзуудай съезднүүд дээрэ, ажаллаа казагуудай съезд дээрэ Лениний хэлэһэн үгэнүүд том дотор нилээд ехэ һуури эзлэнэ. Үргэн нийтэ ажал-шадта хандажа хэлэһэн эдэ үгэнүүд соогоо Ленин хадаа фронт тыл хоёрой нэгдэлэе бэхжүүлхэ, Улаан Армине дэмжэхэ, арадай ажахые һэргэнэ болхохо ба советскэ гүрэнэй хүтэлхэ хэрэгтэ элбхитэйгээр ха-баадаха ябадалла урлална. Ленин хадаа шэн зоригтой, тэсбэрэйтэй шанга байха үзэл бо-лодоо, баатаршалгын ба бата бэхи жааг зар-шамай үзэл болодоор олонинтые хүмүүжүүл-нэ, өөрынгөө хүсэндэ, өөрынгөө илалтаа этигэхэ этигэл найдабери олонинтэдэ түрүүл-нэ.

Том соо оронон хэдэн олон статьянууд дот-роор Ленин болбол социалистическэ об-щество байгуулаха зэбсэг бологшо пролетари-адай диктатура тухай хурлаалые хүгжөөнэ. Ленин хадаа советскэ демократине худал хуурмаг буржуазна демократидэ эсэргүүсэн табиха харуулаа; социализмда урбагшлын ба империализмын зарсануудые — «зэбэр демократи» хэбэртэйгээр империалистическэ буржуазин диктатурые хамгаалаа байһан баруун-европейскэ социалистическэ, мень-шевишүүдые ба эсерүүдые элишлэн сохино. Эдэ зохёолнууд гээл: «Пролетариадай дик-татура тухай», «Пролетариадай диктатурые үедхи экономика ба политика», «Учсид-тельнэ суглаанда хунгалтанууд ба пролетари-адай диктатура», «Публицистын замска-нууд» ба бусад.

«Деникинине илаһан илалтатай дашарам-дуулан Украинан хүдэлмэрилэгшэд ба таряа-шадта эльгэһэн бэшэ», «Туркестанай комму-нистнууд нүхэдтэ», 1919 оной ноябрийн 22-то «Зүүн зүгэй ороноудай Бүхэроссийска II съезд дээрэ хэлэн элидхэл», «Украинадахи советскэ засаг тухай РКП(б)-гэй ЦК-гэй резолюциин проект» гэхэн зохёолнууд соогоо Ленин хадаа советскэ засагай национальна политикын уг удхые ойлгуулан хэлэжэ, өрөд арадые тойрон урдан дарагданхай байһан ардуудай нигтаар жагсаал наа, хари гүрэнэй сэрэгэй интервенцие ба дотоолын контррево-люцие илажа болохо байна гэжэ онсолон тэмдэглэнэ.

1919 оной декабрийн 4-дэ «Газар элдэгшэ-дэй ба хүдөө ажахын артельнүүдэй I съезд дээрэ хэлэһэн үгэ» соо, «1919 оной декабрийн 20-до РКП(б)-гэй Московскэ нийтэ-городской конференци дээрэ субботнигууд тухай хэлэ-һэн элидхэл» соо, «Хэдэн зүүн жэлнүүдтэ байһан гуримые бута сохилгоһоо шэнэ юмэ зохёолог тэмсэ» гэхэн статья соо оронине со-циалистическэ шэнэлхэн байгуулаха, про-мышленность ба хүдөө ажаадыа ажалай шэ-нэ, социалистическэ формонуудые байгуулаха тухай асуудалууд тайлбарлан хэлэгдэнэ. 1920 оной февралын 2-то «VII-дохи зарлалай ВЦИК-эй нэгдэхэ съезд дээрэ» ВЦИК-эй ба Совнаркомой хүдэлмэри тухай элид-хэл» соогоо (эзнэ түрүүшынхэ) гүйсэдөөр хэлэгдэжэ) Ленин болбол Россие электроифика-цилын түсбэе зохёохо шухала байһанинэ үндэлхэн харуула.

Ажахы эрхилэгшэе эмхидхэхэ гүрэнэй аппа-ралые хүдэлмэрилэгшэд болохо, ажахын бай-гуулалтада профессиональна союзуудай ха-баадаха тухай асуудалууд ба бюрократ хойрог ябадалтай тэмсэхэ ябадал тухай асуудалууд Лениний том соохи зохёолнууд дотор ехэ һуури эзлэнэ. «Партияна съезддэ бэлдхэл тухай РКП(б)-гэй организациунуудта эльгэһэн бэшэ» соогоо, РКП(б)-гэй IX съезд дээрэ, профессиональна союзуудай Бүхэрос-сийска III съезд дээрэ хэлэһэн элидхэлүүд, үгэнүүд соогоо Ленин болбол единона-челин шухала байһанинэ, ажалай жаг заршам бэхжүүлхэ ба промышленна пред-приятинуудые эрхилгэлдэ ноурай харюула-гые шангадхаха ябадалай шухала байһанинэ аршалан хамгаална. Промышленность хүтэл-бэрилгэлэ харюусалгагүй байха ябадалы дэл-гэрүүлхые нэлэһэн «демократическа центра-лизм» гэдэг антипартияна бүлэгэй тала бариг-шадта Ленин эрид шанга харюу үгэнэ.

Ленин болбол «Советскэ республика доторхи эхэнэр хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэри зорилго-нууд тухай» хэлэһэн үгэ соогоо, мүн «Советскэ засаг ба эхэнэрнүүдэй байдал», «Эхэнэрнүүд — худэлмэрилэгшэдэй байдал», «Эхэнэр хүдэлмэрилэгшэдэй уласхоорондын үдэртэ» гэхэн статьянууд соо-гоо капитализмын үелэ эхэнэрнүүдэй хүшэр ба эрхэгүй байһан байдалые харуула, эхэнэр-нүүдтэ советскэ засагай ямар ехэ юмэ үгэлэн тухай ойлгуулан хэлэнэ, оройнонгоо ажахын ба нийтэ политическэ ажабайдалда эхэнэр-нүүдэй эдбхитэйгээр хабаадахые урлална.

Уласхоорондын хүдэлмэрилэгшэй хүдэлмэри вождэ Ленин хадаа «революциидые буржуази хайшан гэжэ ашагланаб», «Итальянска, фран-цузска ба немецкэ коммунистическэ эльгэһэн амаршалга» гэхэн статьянууд соогоо, «Бээ даанхай с.-д. германска партиин бэшэгтэ РКП-һээ үгтэлэн харюугай (проект гү, али тезисүүд) документ соогоо пролетариадай диктатурын ба пролетарска интернационализмын принципүүд-тэ үнэн сэхэ байха үзэл бодолдоор коммунистическэ партинуудые хүмүүжүүлнэ, революцион-но пролетариадай эрхим түлөөлэгшэдые комму-нистическэ Интернационалые тойруулан ниг-таар жагсаана.

В. И. Лениний зохёолнууд дотор түрүүшын-хэе оруулагдан 14 документүүд гушадахи том дотор хэблэгдэбэ.

И. В. Сталинда эльгэһэн дүрбэн телеграм-манууд ба Г. К. Орджоникидзе эльгэһэн телеграмма шэнэ документүүдэй тоодо оро-соно. Ленин, Сталиний хоорондох халуун ха-ни барисаан, Советскэ гүрэнэй ба оройнонгоо обороные хүтэлбэрлэхэе тэзгэнтэй сугтаа хэ-нэн ажал-ябуулганы эдэ документүүд соо ха-руулагдана.

Бүлэг документүүд — «The Chicago Daily News», «New York Evening Journal», «Daily Ex-press», гэжэ газетнүүдэй корреспондентүүдэй асуудалуудта харюунууд — Советскэ засагай гадаадын политикын асуудалуудта гол түлэб хандуулагданхай.

Хоёр дахин үгэ хэлэлгэ — 1919 оной де-кабрийн 19-дэ «1905 ондо, Пресненскэ райондо болоһон декабрьска восстаниин ойдо зориу-лагдан митинг дээрэ хэлэһэн үгэ» ба 1920 оной февралын 25-да «Арадай гэгээрэлэй гу-бернскэ таһагуудай хургуулиһаа гадуурхи пол-стелнүүдые даагдадай Бүхэроссийска III зүблэн дээрэ хэлэһэн үгэ», «Петроградска гу-берниин эхэнэрнүүдэй съездын бюродо» эль-гэһэн амаршалгын бэшэ ба «Коопераци тухай тогтоолнуудай проектүүд ба директивэ-нүүд» зохёолнууд соо түрүүшынхэ хэблэгдэбэ.

Нийтэ «Германиин Коммунистическэ парти-да» ороһон ба мүнөө шэнэ парти болоһон нү-хэд-коммунистическэ эльгэһэн бэшэ соогоо, мүн «Коммунистическэ тухай» бэшэн дүүргэ-дэггүй статья соогоо Ленин хадаа ахадү ком-мунистическэ партинуудай тактика тухай заа-баринуудые үгэлэ.

И. В. Сталиний хуряангы биографи казах хэлэн дээрэ хоёрдохёо хэблэгдэбэ
АЛМА-АТА, октябрийн 10
АСССР. Казахска гүрэнэй хэблэл
И. В. Сталиний хуряангы биогра-

НЮТАГАЙ СОВЕДУУДТЭ ХУНГАХА ХУНГАЛТАНУУДАТЭ БЭЛЭДХЭЛ

ЭХЭ ОРОНОЙ
СТОЛИЦАДА

МОСКВА. Нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтануудта бэлэдхэл Москвагай районнуудта дээр тутам улам бүри үргэдэнэ. Хуналтанууд тухай Дүрмие заводой цехүүд ба участогүүд дээр, улаан булангууд болон хамтын байранууд соо уналга үргэлжлэнэ. Нүүдэл жэлүүдтэ ороной ажлын ба культурын хүгжэлтэд туйлагдан амжалтануудыг харуулан материалнуудтай ба фотооментуудтай выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ. Хунгагад экскурсаар явжа, музейнууд ба шэнэ барилгануудыг үзэнэ.

Хунгагадаа списогүүдэ зохёо ба тодорүүлжа ябадалда зориулагдан суглаан Ленинск райондо болоо. Киевск райондо агитколлективүүдэй хүтэлбэрлэгдэлэй семинарай түрүүшын занянууд болобо.

«Серп и Молот» гэжэ металлургическа завод дээр 500 гаран агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Эдээр — эрхм мастериуд, инженерүүд, техниүүд, булад хайлулагшад юм. Тэдэнэр хуnguулиин хуулины ойлгуулан таниуула, улсхоорондын байдал тухай, Октябрийн урда тээхи мурьсөөнэй түрүүшын дүнгүүд тухай хөөрэлдөөнуудыг хэнэ.

**АГИТАТОРНОУД
ХҮДЭЛМЭРЭЭ ЭХИЛЭЭ**
ЧЕРЕМХОВО (Иркутск област) Ажалшадый депутатуудай нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтануудта эндэ эдэхитэйгээр бэлэдхэнэ. Партийна организациууд хүн зоной дунда хүдэлмэри абуулаха 1700 агитаторнуудыг томилоо. Тэдэнэр ажалшадые хуnguулиин хуулинтай танилсуула, хүдэлмэришэнэй поселогүүдта агитпунктнууд түхөөрэгдэжэ байна.

ДЕПУТАДТАЙ УУЛЗАЛГА
ШАХТЫ. Ажалшадый депутатуудай нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтануудта бэлэдхэл городой предприятиууд дээр ба эмки зургаануудта үргэнээр дэлгэрбэ.

«Октябрьская Революция» шахгын агитпунктдаа городской Соведай депутат хүндэтэ шахтер нүхэр Калинин хунгагадаа үмэнэ тоосоо эсбэ.

**ХУНГАГШАДТАЙ
ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД
ХЭГДЭНЭ**
КУРСК. Городой 4 мянган агитаторнууд ажалшадый депутатуудай нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтанууд тухай Дүрмие хунгагшадые танилсуула, улсхоорондын байдал тухай, коммунизмын агуухэ барилганууд тухай хөөрэлдөөнуудыг хэнэ. 50 гаран агитпунктнуудыг нээжэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Агитколлективүүд олошорно

Нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтануудыг үнэргэхэ тухай Указай гарананһаа хойшо Улан-Удын Городской район дотор арад зоной дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнэр абуулагдажа эхилэ. Тэндэ урдань худалмэрилжэ байһан 108 агитколлективүүд дээр 13 шэнэ агитколлектив нэмээгдэжэ эмхидхэгдэбэ. Мүнөө агитколлектив бүхэн хуnguулиин кампанийн үедэ хунгагадаа дунда үнэргэхэ хүдэлмэрингөө түсбүүдэе табиба. Хунгагадаа зориулан, агитпунктнуудта улсхоорондын байдал тухай, научна ба бусад темнүүдээр олон лекцинууд уншагдаха, хунгагшадые коллективизээр кино, театруудта оруулга эмхидхэгдэжэ байна.

Хуnguулиин кампанийн үедэ хүдэлмэрилжэ 106 элдхэлшэд олодо.

Хөөрэлдөөнүүд ба лекцинууд

Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадый депутатуудай нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтанууд тухай Дүрмие Эдэйн аймагай Дэрэстэйн сомоной ажалшад танилсажа байна.

Тус сомоной «Коммунизм» колхозой партийна эхэн организаци (секретарин нүхэр Цыренов) хуналтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэриг эхилбэ. Коммунистууд-агитаторнууд нүхэд Лубсан-Нима Митапов, Дугаржап Зятуев, Дашижан Мункуев ба бусад полеволческо бригадануудта ба малай ферменүүдтэ Сталинска Конституци ба хуnguулиин хуули тухай хөөрэлдөөнүүдэ үнэргэбэ.

Тэдэнэр хадаа «Коммунизмын агуухэ байгуулалтанууд», «Советскэ демократин ба буржуазна демократин илгаа тухай», «Сталинска Конституци — дэлхэй дээрэ эгзэн демократическа конституци мүн», «Социализм байгуулагдаа арадай демократин ороноудай туйлан амжалтанууд» гэнэн ба бусад хэдэн олон темнүүдээр лекцинуудыг уншаха байна.

Хунгагадаа дунда культуриа хүдэлмэри абуулагдаа уранхайханай самодетельностиин 20 коллективүүд хабадуулагдаха юм.

Мүнөө город доторхи агитаторнууд хуnguулиин участогүүдта гаража, хуналтанууд тухай Дүрмие ажалшадые танилсуула байна. МВД-эйн, ГЭС-эй, пионерүүдэй Байшангай, хэлхэ холбоной конторын ба бусад агитколлективүүд участогүүдтаа эмхитэйгээр гараа.

рэлдөөнүүдэ үдэр бүри хэдэг байха юм.

Ажалшадый дунда хэгдэжэ байгаа агитационно-олонийн хүдэлмэридэ Дэрэстэйн долоонжэлэй хуnguулиин багшанар эдэхитэйгээр оролсобо. Тэдэнэр хэдэн лекцинуудыг, элдхэлхүүдэе ба хөөрэлдөөнүүдэ үнэргэбэ.

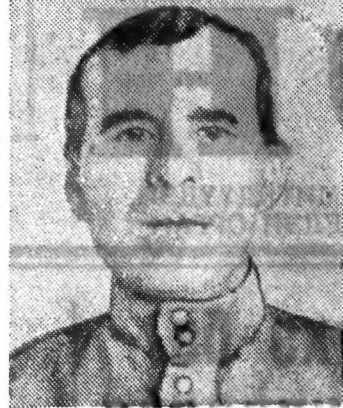
Тус хуnguулиин түүхын багша И. В. Федоров «Сталинска Конституци болбол дэлхэй дээрэ эгзэн демократическа конституци мүн» гэнэн темээр лекци колхознигуудай дунда хаяр уншахаар бэлэдхэжэ байна.

Б. Бадамаев.

Оронтон долоонжэлэй хуnguулиин багшанарай коллектив нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтануудта бэлэдхэл эдэхитэйгээр хабаадасана. Багшанарай агитаторнууд бүгэдээрдай Сталинска хуулины-Советска Соведа Конституци ба хуналтанууд тухай Дүрмие хунгагшадта тайлбарлан ойлгуула. Зураг дээр: хуnguулиин партийна эхэн организацин секретар нүхэр Р. Ташхоров агитатор-багшанарай нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтанууд тухай Дүрмие шудалан үзэжэ байна. В. Егориний фото.

ЭДЭНЭР БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ „ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР“ ШАГНАГДАБА

Улаан-Удын шэлэй механизированнай заводой коллектив заводойнгоо ашаглалгада оронолхоо хойшо арбан табатахи эдэй оёе ажалай амжалтануудтаар угтаа. Зураг дээр: заводой хуушанай худалмэришад — алдар солото стахановцинууд Янтуев (эртн гарна), Холодков, Бадамаев, Жуков гэгшэд. В. Егориний фото.

Бүри эг шэмтэйгээр хүдэлмэрилхэб

Би анханһаа хойшо хүсэтэ механизмуудыг хонирхоход, промышленностин үйлдбэри дээр хүдэлмэрилхэ хүсэдэг нэм. Тэрэ хүсэлөө бөдүүлэн, 1930 ондо шэлэй заводой барилгада Түнхэнэй аймагһаа ерээ нэм.

Заводойнгоо хүдэлмэрилжэ эхилхээр 15-дахы жэлэй ойе мүнөөдэр тэмдэглэжэ байнаби. Хорбод жэлэй саада тээ заводой хаяхан баригдажа байһаниие нахада, советскэ промышленностин ямар түргэнээр хүгжэжэ байһаниинь элээр харагдана. Заводой хуурида бүтүү ой тайга байгаа нэн. Тэрэниие эсбэрлэсэжэ, заводой хууриин түрүүшын хирпинсэ табилажа эхилэ бэлэй.

1935 ондо барилгын хүдэлмэри дүүргэгдэжэ, завод ашаглалгада оруулагдаһан юм. Тэрэ сагһаа эхилжэ шэл отологшоор хүдэлмэрилхэб.

1941 ондо немецко-фашистнараа Эхэ ороноо хамгаалахсагын тула Советскэ Армиин ээргэдэ жаргасаа нэм. 1947 ондо Советскэ Армиин табигдажа ерээд, хуушанайнгаа мэргэжлээр хүдэлмэрилжэ эхилэб.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсбэе 4 жэл соо дүүргэхын түлөө бүгэдээрдай хүдэлмэри манай коллектив эдэхитэйгээр хабаадасана. Би энэ үе соо долоон жэлэй түсбэ дүүргэд, мүнөө наймадахи жэлэйхисэ бөдүүлжэ ябааб. Энэ амжалтаараа наанагаа амарнагуйб. Заводойнгоо 15-дахы жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, саашадаа үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ зорилго урдаа табиба.

Д. Янтуев,
шэл отологшо.

Эхэ оронойнгоо аша туһада хүдэлмэрилнэб

1899 ондо Торин аймагай Доодо-Бургалтайн сомоной Ухэр Шулуун гэжэ нютага тэрэн хүм. Урдань хаанта засагай үелэ ажалшад тон дорой муу, барга байдалтай байгша бэлэй.

Агуухэ вожднор Ленин ба Сталинай эсэмэргэн хүтэлбэрээр хэгдэһэн Октябрьска социалистическэ революци манай ороной худалмэришад тарашадта жаргалта хайхан байдал олгоо. Советскэ хүн бүхэн ажаллаха, хураха, амарха дүүрэн эрхэ сүлөөтэй болонхой.

1930 ондо республикнай столицада механизированнай шэлэй завод баригдажа эхилэб, хүдөө нютагуудһаа худалмэришадые түс барилгада таталга болоо нэн. Би энэ таталгада 1934 ондо оролсож, тон баяртайгаар заводой барилгада ерээ нэм, Заводой барилгыг дүүргэлсэһэнһээ хойшо мүнөөдэр хүрэтэр аралайнгаа ажахыда шэл элбэг ехээр үйлдбэриллэсэжэ байнаба.

Манай коллективэй дунда зиндэ анха барилсагшад хэдэн баадаараа тоологдоно. Эдэ ядэ барандаа шахуу алдар солото стахановцууд болонхой.

Хуулинын арбаад жэл соо отологдон шэлүүдэе ядалмэри дээрэ хүдэлмэрилнэб. Энэ үе соо минии нормоёо дүүргэгүй ушар тон мөөн. Эхэ оронойнгоо аша туһада хайшан гэдэ наа нормоёо үлүүлэн дүүргэхэниие ааб гэжэ мэлээн хүдэлмэриллэгби. Тусбэ жэлэй даалгабарнта табигдэ уридшалан дүүргэнхэйб.

Мүнөө Агуухэ Октябрьн ашад хайшан ойлдо ба нютагай Соведаудтэ хунгаха хуналтанууд зориулагдаһан социалистическэ мурьсөөндэ оролсонхойб. Түсбэ ашадта үлэрнүүдэе ажалай амжалтаар угтахын тула үдэр бүрингөө нормые 100 холо гэдэ процент дүүргэнэб.

Х. Бадамаев,
заводой стахановца.

Заводойнгоо улам хүгнэхын түлөө

Манай коллектив заводойнгоо хүдэлмэрилжэ эхилхээр 15-дахы жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, саашадаа үшөө амжалта эхэтэйгээр хүдэлмэрилхэ хүсэнэ.

Социалистическэ мурьсөөндэ эдэхитэйгээр хабаадасана, ажаллай шэнэ шэнэ амжалтануудыг туйлаха гэжэ тон хүндэтэй хэрэг мүн. Мурьсөөнэй түрүү ээргэдэ ябахын тула билэ бүхы хүсөөрөө тэмсэдэби. Юб гэхэдэ, билдээр өөһэдтөө, Эхэ оронойнгоо аша туһада хүдэлмэрилнэб.

Унгэрэн энэ 15 жэл соо манай заводой хүдэлмэришадый гарар үйлдбэриллэгдэһэн шэлэй

хэмжээ туйлай ехэ. Тус завод дээрэ 1932 онһоо эхилжэ мөхөд дарханаар ажалланаб. Билдэ модош доарашуул заводойн цехүүдэй заабаарида, шэнэ кибольница, хүдэлмэришадтэ ийнвидуальна гэрнүүдэе барилга үрэ эсэжэ сусаагүйгөөр хүдэлмэрилэбди.

Заводойнгоо улам саашаа хүгнэхын түлөө, оронойнгоо барилгануудта шэл үшөө ехээр үйлдбэрилхын түлөө үдэр бүрингөө нормые 150 процентһээ дүшэ бэшээр дүүргэнэб.

П. Холодков,
стахановец.

ВНЭТЭ ДУРАДХАЛ ОРУУЛБА

Ленинэй орденот ПВЗ-гэй Теплоэлектротрансформаторной инженерно-техническэ хүдэлмэрилгэшэд Октябрьска революциин 33-дахы ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахыг эрмэлзэн хүдэлмэрилнэ.

Теплоэлектротрансформаторной хүдэлмэридэ аша туһа ехэтэй уралан нарижуулгын ба ухаалан зохиолгын дурадхалнууд олоороо оруулагдажа байна. Энэ хүдэлмэри

ТЭЦ-эй начальник нүхэр Стругачкин өөрөө хүтэлбэрилнэ.

Эндэ эмхидхэгдэһэн уралан нарижуулагшадый бригадынхид эхэ-эй үшкхэл оролдог гарган хүдэлмэришэ. Уралан нарижуулагшад Полевков ба Бутин гэгшэд унахай котёлкой конструкциин шэнэдхэн хубилгажа, унахай халууниие 180-һаа 225 градус хүрэтэр дээшлүүлжэ арга олобо. Энэ дурадхалын ашаар сүүдхэ соо 7

тонно түлшээ алмагдажа, жишээ соо 120.000 түхэргэй арбана хэгдэхэ байна.

Билдээр туйлаһан энэ амжалтаараа наанагаа амарнагуйб. Үшөө ехэ аша туһатай дурадхалнуудыг зохиохын тула бүхы шалабарн мэргэжлээр гарган хүдэлмэрилнэбди. — гэжэ нүхэр Бутин хөөрэнэ.

И. Пассек.

ШЭЛЭЙ ЗАВОДОЙ 15 ЖЭЛ

Улаан-Удын шэлэй механизированнай заводой коллектив заводойнгоо ашаглалгада оруулагдаһан 15 жэлэй ойе мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна.

Анхандаа тэгдэнги байһан Бурят-Монголой экономическа ба культуриа ургалта тухайда большевистскэ партиин ба Советскэ Правительствын саг үргэлжын угаа ехэ анхарал оролдогын ашаар, манай завод бусад олон предприятиуудтай хамтадаа үдэрһөө үдэртэ ургаа.

Бурят-Монголой шэл үйлдбэрилгэшэд Дальна-Восточной ба Сибирин үргэн ехэ территория дээрэ хурдан темпээр ургажа байгаа арадай ажахын хэрэгжүүлүүдэе шэлээр хангахын тула, 15 жэл соо горьтой хүдэлмэри хэнэ. Энэ үе соо манай завод арбаад миллион квадратна метр шэл үйлдбэрилэн гарган байна.

Шэл үйлдбэрилхэ советскэ түрүү техникээр эзбэсгэлдэһэнэй ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаа.

Шэл үйлдбэрилхын бүхы хүдэлмэри, тэрэ тоодо түүхэй материалнуудыг бутаргалтын ба тээрмэлэлгын, тэдэниие, мүн бэлэн болгогдон продукция цехһээ цехтэ зөөл.

„БУРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН“
2. 1950 оной октябрийн 15.

Д. БОЛСОХОВЕ,
заводой директор

гын бүхы процессүүд механизировалэгдэнхэй. Хэдэн арбаад автомобильнууд, мотовозууд, газификация хэрэгтэй олон арбаад мянган кубометр түлшисе механизированнэ аргаар буулгалга ба хөрөөдэлгэ, ванна пещнэлэ шиктэнүүдэе хэдэг хүсэтэ машина ашагалаа — эдэ бүгэдэ хадаа заводой хүсэ ба бүтээсэе тон ехэ болоо.

Хэдэн жэлэй урда тээ бүтүү ой тайга байһан газарта мүнөө шэл үйлдбэрилэгшэдэй тосхон тогтоогдоо. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй турша соо манай тосхондо 500 хууритай культурын шэнэ ордон, больница, поликлиника, парайдалгын гар, стадион бии болоо. Шэнэ бани баригдажа байна. Үхибүүдэй ясли, сад, хүсэдбэлэ дунда хуnguули, магазин, столова — эдэ бүгэдэ хадаа Кобылкин кустей шэлэй (Батарейкэдэхи) заводой хүдэлмэришадэй эдэрүү байдалтай ямаршье жэшээгүй байна. Анхандаа тэндэ хүдэлмэрилхэн мастериуд Ф. В. Жуков, В. И. Барышников, В. Д. Оловников, П. Ф. Аксенович ба бусад энээн тухай годоодоо дурдадаг байна.

Хүдэлмэришадэй ажабайдал жэл эрэхэ бүри хайжарна. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй турша соо 1800 квадратна метр байрын тал-

май ашаглалгада оруулагдажа, культуриа ажабуудалай барилгануудта номологдон 2,5 миллион түхэргингөө дээшэ мүнхэн гаргаша лагдаа.

Гадна, каменщик В. П. Попов, мастериуд Н. Н. Кисенков, А. И. Лоскутов, шэл хайлуулгаша М. И. Никашев, шофер А. Г. Ильин, мастер-славщик Н. А. Зыков, модош дархан П. М. Холодков, штукатурщик И. И. Деменин ба бусад олон хүнүүд гүрэнэй туһаламжаар баригданан усальбануудтай ба огородуудтай, болбосон гэрнүүдтэй болонхой.

Манай заводой хүдэлмэришэдэй дундаһаа нилээд олон интеллигентнэр — мэргэжлэгшэ ургаа. Үнийн шэл үйлдбэрилгэшэ Т. П. Логвиненкин хоёр хубүүдмнэ — инженерүүд; заводой хүдэлмэришэн В. М. Колошиной басаганиинь — врач; каменщик Н. Е. Кушнаревой, шофер А. Г. Ильинэй хубүүд — технологууд; шэл отологшо Спагинагай басаган — багша; монтер Шевелевой хубүүн — унан-сэрэгэй албанай капитан болонхой.

Парти ба правительствын саг үргэлжын анхарал оролдогдоо хариу болгон, манай заводой хүдэлмэришэд улам эршэмтэйгээр ажадана, продукция бүтээлгээ нилээд дээшлүүлнэ. 1949 ондо сонхын шэл үйлдбэрилгээс дайнай урда тээхи 1940 онойхиноо 45 процен-

тээр ехэ болгоһон байна. Манай завод шэл үйлдбэрилхэ талаараа нөдөндө жэлдэ 1950 оной түсбэй хэмжээндэ хүрөө нэн.

Заводой түрүүшын хуури табилсаһан хуушанай хүдэлмэришэд нүхэд И. Левшуков, Н. Кушнарев, Д. Янтуев, В. Матвеев ба бусад олон нүхэд мүнөө түрүү стахановцууд болонохой. Завод дээр 10 гаран жэл соо хүдэлмэрилхэн инженерүүд ба техникүүд нүхэд Гадочкин, Маарад, Логвиненко, Бобрынев, Балилес, Улитина гэгшэд түхөөр рэлгэнүүдээ, түүхэй эд, түлш ба электрэнерги ашаглалгаар хайн показателнуудыг туйлаа. Жэшээнь, мүнөө час соо 68 погонно метр шэл хунаадаг боложо, темпээ нилээд (1940 ондо оройдоо 50,9 метр байгаа) түргэдхөө. Мүн нэгэ единичэ продукция бүтээхын тулада хэрэгтэй түлшын гаргашан 1940 онойхиноо 10 процентээр, электрэнерги — 43 процентээр доошлуулгадаа, Нүхэд Кисенков, Алексеев ба Матвеев гэгшэд үндэр скоростин мастериуд болоо. Шэл отологшод Д. Янтуев, М. Гармашев энэ жэлэйнгээ түсбэе үнц дүүргэд, 1951 оной түсбөөр хүдэлмэрилжэ байна. Нүхэр Янтуев байгша оной 8 нарын туршада жэлэйнгээ түсбэе гэдүүр 14 мянган квадратна метр, нүхэр Гармашев — 16 мянган квадратна метр шэл отолгон байха юм. Тингэжэ нүхэд Янтуев ба Гармашев 4 жэл 8 нарын турша соо 7-һоо дээшэ жэлэй нормонуудыг дүүргэ.

1950 ондо нэгэ хүдэлмэришэнэй ажалын бүтээсэе 1940

онойхитой сасуулбал 120 процент болоо.

Манай заводой коллектив бүтүүл жэлүүдэй турша соо советскэ шэнэ техникые ашаглалгада оруулан, үйлдбэрин технологине нилээд нарижуулаа. Манай эрхм уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохиолгойнхид Павликов, Тадоверко ба бусад хадаа шэл отологшын автоматическа шугамыг түлэ халхаха механическэ нүхүүдэе, ашаануудыг вагонуудһаа буулгалга хүнгэдхэн транспортнуудыг зохиоһон, мүн складууд соо байһан запасуудыг барсаамжалха арга бии болгоһон байха юм. Энээнэй ашаар, гүрэнэй ехэ мүнхэ зөөри алмагдаһан байна.

Гэбшье, заводой хүдэлмэришэд дутуу дунданууд үшөөл бии байһаар. Энэ жэлдэ продукция бүтээн гаргалга нилээд дээшлүүлэгдэһэн болошье, шаранары түсбэтэ эрилтээ доошоо байна. Нэгэдхэ сортын шэлүүд муу шарантайгаар гаргагдаа. Энээнэй гол шалтагариинь юб гэхэдэ, технологическа гурим эблэгдээ, шаранайтай түүхэй элээр заводдоо хангаха хэмжээнүүдэе абтаагүй.

Теплотехническэ агрегадуудыг шалабарн багатайгаар ашагдаланай эсэстэ, ванна пешнэн саг үргэлжэ заабаарида орожо, минн байлга олошордог байба. Шэл наадаг канал доторхи температур нэгэ хэм соо байгашын түлөө ёһотой тэмсэл хэгдэнгүй, шалабарн хунаадаг машинануу-

дые гүйсэд ашаглажа үшөөл данагүйбди.

Манай завод эдэ дутуу дундануудыг хэрбээ усалхаад байба, продукциянаа шараные эрхм хайжаруулхадаа гадна, шэл үйлдбэрилгээ нилээд дээшлүүлжэ шадаха байна. Энэниие бэлтхэ арга боломжнууд манай бии. Манай заводто мэргэжлэ шалабаритай кадрнууд — хууламэришад, инженерүүд ба техникүүд олон, мүн түүхэй эдэй, түлш ба бусад шухала материалнуудай бардам хүрэхэ запас бии.

Манай завод шэл үйлдбэрилгөөрө дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсбэе дүүргэтэй байна. Манай коллектив энэ харюусалгатай ба хүндэтэй эрилтэ дүүрэн мэдэржэ, дээрнэ үдэртэ эршээ шангалхан ажадана. Мүнөө манай заводой коллектив табанжэлэй түсбөө гэдүүр 600 мянгаһаа доошэ бэшэ квадратна метр шэл үйлдбэрилэн гарган утгахабди гэжэ мэдэгдэнэ.

Манай заводой коллектив шэл техникые шудалан, өөрынгөө мэргэжлэ дээшлүүлжэ, эрхм түхөөрэлтэнүүдэе, түүхэй эдэй энергетическэ ресурсануудыг шарамар бэрхээр хэрэглэжэ, амалангаа темпые минута бүхэ хурдахахын, үйлдбэрилэн гарган продукциянаа мариксэ зориулхын ба хайжаруулхын түлөө шэн ээригтэйгөөр гэгдэнэ байна.

нийн дээр: Хайховско гидроэлектростанцийн баригчид газартай шөнжлэлтийн гүдгэлд хөгдөж байна. Зүүн гарбаа
машиндуг-дизельнотрассууд Г. К. Левинский, Ю. К. Населкин, М. Г. Гартман, Л. Я. Белоголов Днеприн зүүн арьс
дээр: Баруун гарбаа—шөнжлөлт хэвэ скважинауудыг малталга. ТАСС-эй фотохроникто.

Сталинска агууехэ эпохын түүн бэшг хадаа онсо гайхамшаг нэгэ событар — Украинска ба Крымд асарн ехэ барилганын эхилжлээр тэмдэглэгдэхэ. Совет Сталины үүсхээр, Советскай правительство болбол 250 мян киловатт хүсэтэй Каховскай гидроэлектростанцие Днепр дунд дээрэ бариха, мүн Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналуудые бариха тухай түүхэтэ шидээр гаргаа, эдмэний үрүн түгс тайын 3 миллион 200 мян гектар газарые уналха ба унаар элбэг болхохо байна. Советскэ хүнүүдэй сэлхэньн ашигшестык партида, Советскэ шийдэсшэ, түрэл чхээр 1946 ондаа агууехэ баярай ба зах хангааргүй баясалагдай мэдээрэ хилима дүүрэн байна. Болга мүн Днепр дээрэ гидроэлектростанцуудые, Главна Туркменскэ каналые, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналуудые бариха үйлэ правительствон тогтоолнууд дор коммунизмын илалта түгс шалта харагдааха гэжэ советскэ арад зүбөөр харана. 1948 онд айхабтар ехэ барилганууд советскэ ороной ардай ажахыда тийн араад миллиард киловаттэе электрискэ энерги үгэхэ байна. Элэ гайхамшаг каналууды туһаламжаар 25 миллион гектар хүнэ газар унаар ариг болгодохо ба унагдаха мүн. Хлопогой, малажалай ба танамажалай хүсэтэ шэлэ базаар бий болгодохо.

жээтэй адли болоно.

Украинын урда зүгтэхэ ба Хойто Крымдхи шэнэ барилгын экономикаса удхашанарын угаа ехэ. Үрэмж түгс миллион хахад гектар полинуудые днепровско унаар уналха гэжэ правительствон тогтоол соо хараалгадхнай. Элэ полинууд нүүлэй 60 жэлэй турша соо 3—4 жэ боллоод лэган газуурта дайрагдадаг байһан юм. Каналай баригдахада эндэган газуурта эсэс табигдахын лабтай, Колхозууд ба совхозууд элбэг дэлбэг, тогтууритай ургаса абажа эхилхэ. Шэнээр унагдадаг болохо газаруудай эхэнхи хуобни хлопог, шенинэ, виноград ба бусад элдэб түрэлэй үнэтэ техникэскэ культурануудые тариха явадалда хэрэглэгдэхэ юм.

Хлопог тарилгыс хужөөдлэ Украинска ССР-эй ба бүхи ороной экономикадо онсо ехэ удхашанартай. Хлопог Украинада хаядаа таригдадаг болоһон культура юм. Энэниен унагдадаг газар дээрэ хаянай тарижа эхилхэн байна. Урда-Украинын ударинын тон дулаан ба ута зун болодог гэбэшье, хлопогой ургасань бага байгаа. Днеприн үһнэ ашгалахда хлопогой плантацие хэлэ дахин ехэ болгохо ба тэрэнэй ургасе 6—7 дахин дээшэлдүлхэ арга олохо. Тийн, Украинын урда зүгтэ ба Хойто-Крымдэ хашаагаар, хлопог тарилгын шэнэ база бий болгодохо, хүнгэн промышленностьа хэдэн зуун мянган тонно нэмэлтэ хлопог үгэхэ байна.

Украинадахи ба Крымдэхь барилтанууд ямар байхыг? Барилгынгаа хэмжээгнүүдийг ба шинэтүүдийг талаар, арзайг ажлын удашанараараа Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналууд Европодохи, Африкадахи ба Америкэдэхи нимрүүхь бичхь барилтануудлаа үлүүг эхэ байнэ. Гудзонине Эри нууртай холбогдон американска качалай утын шоссон 560 километр, Рейн — Мертон Дунда-Германскэ качал — 666 километр, Египетэдэхи Иосифой канал — 420 километр байлаг. Нэгдэхэгшэ ба хана каналуудай системэтэй бичхь Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналууд германска ба американска каналуудлаа хоёр ажан шахуу, египетскэ каналлаа хэсэг дахингаа үлүүгээр ута байха. Украинадахи ба Крымдэхь шэргэ барилтанууд Ленинэй нэрэмжит Днепровско гидрээлектростанциин хүдэлмэридэ хохидол шурулангүй, Днепргэ газлаа тээрнэ ороhon унаар халгагдахаа хэсэг унан магистраль болохо ба Газлаа тээрнэ ороhon унанинхь хоёр хүртээр туйлай эхэ хэмжээгээр, ямаршэ ашаггүйгөөр Хавсгалай руу ородог байгаа. Харин тээрнэ унан электростанциин турбинануудыа хүдэлгэхэ Урда-Украинн, Хойто-Крымскэ хан талануудыа үржэл эхэтэй байр болгохон.

Урда-Украинскэ ба Хойто-Крымскэ каналууд тон орбо наа гидротехническэ барилга болох. Каховка городской оршондо Днепргэ дээрэ ба Молочная мурэн дээр 14 ба 6 миллиард кубометр цэцэгтэй айхабар эхэ водохранилищинуудыа байгуулаа хоёр плотинуудыа бодхохо ёһотой. Эндэ электростанцинууд баригдаха юм. Украинан Каховскэ гидроузел баригдаа, дунда жэшээгээр, 1 миллиард 200 миллион шахуу километр цэцэгэ электрическэ энерги гаргана үгэхэ. Главна* плотининуудын гадна, миллиард кубометр хүртээр нинтэ хэмжээтэй эхэ бэшэ хан водохранилищинууд тус качал дээрэ баригдахаар хараалагдана.

Барилгануудай айхабар хэмжээтэй байһан туйхдаа баримта гэршэлнэ гээл, барилгашад 250—300 миллион кубометр цорой малтажа гаргахэ байнэ. Энэ Суэцкэ каналдахи тингэ хүдэлмэрин хэмжэээ дүрбэ тингэ үгэхэ. Шэнэ качал себэнь бүри 600 — 650 кубометр малтаха, энэнь зүний паранууд Днепрын табиган уһанай хэмжээгээр таряашалай ба виноградуудай үмэнэ гайхамшаг эхэ перспективэ нээгдэнэ. Мүнөө хүртээр Украиннн урда районуудта ба Хойто-Крымскэ районуудта шэнинсын ургаса гектарһаа 10—11 центнер абтадаг байгаа. Гэхэ зуура, тала газарай үржэлэнь энээнхээ хоёр гурба дахин эхэ ургаса үгжжэ шалаха байна гэжэ дий дүршэл дээрэнхэ тодоруулагдаа. Каналай ашаар нимэ ургаса туулагдахашэ байха, Каналаа дааа виноград ба бусад хэдэн үнэтэ техническэ кульгүрнүүдыа үргэнээр дэлгэрүүлжэ арга олгоно.

Урда-Украинскэ ба Хойто-Крымскэ 1 миллион 700 мянган гектар газар унаар эдбэг болдогдоод, маха-һүний малажид хүгжөөхэ, нарин нооһотой хонидыа үсхэхэ ба шубуун ажал эрхилжэ бэшээрнүүд хангагдаха байна. Нүүүлэй үе хүртээр Украиннн хойто ба урда районуудай малажалтай хүгжэлтэдэнь нилээд эхэ алгасал гарадаг байгаа. Гэхэ зуура, Хойто Украина бардам хүрхэ тэжээлшүүдтэй, малажалын тургэн темпээр хүгжэлжэ байхадань, Украиннн урда районуудта тэжээл ходооло дутадаг байгаа. Бэшээрнүүдын олонхи ушарта гандан шаташалад, тингээд малай тоо толгойн хүгжэлтэ наагадаг байба. Шэнэ канал баригдахада хойто ба урда районуудай хоорондох илгаа усадхаань лэбайт.

Уһа элбэгжүүлэхэ Украиннн ба Крымэй городууд болон тосхонуудыа уһаар хангаха юм. Жэшээгэдэ, Керчь гэжэ томо город эднхэ уһанай талаар эхэ бэрхшээл үздэг байгаа. Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналууд городуудыа ба колхозуудыа уһаар хангаха проблемэ эрид шууд шиндэхэ зорилготой. Каховка городской оршондо ба Молочная мурэн дээрэ баригдаха 260 мянган киловатт хүсэтэй электрическэ хоёр станци шэнэ барилгын комплексдо ороно. Энэнь ямар ушартайб гэбэл, Украина ба Крым худоё ажахын механизациин хэмжэээ бүри дээшнэ үгтэхэ шэнэ энергетическэ базатай болохо байна. Электрическэ тракторнуудаар газар хахалха ябадал үргэнээр эмхидхэхин туллада элэ станцинуудай электрическэ энергине ашаглаха гэжэ правительствын тогтоол соо хараалагданхай. Электроэнерги таряа сохиолгодо, малажалда, тэжээл буйлууунгада хэрэгжээдэ бөһөнө.

Уһалалтын ба уһа элбэгжүүлгын шэнэ барилганууд хадаа Днепровскэ элбэгүүдыа хүдэлгэхэ

жээтэй адил болоно.

Украинын урда зүгтэй ба Хойто Крымдэхн шэнэ барилгын экономикаса удхашнарынхн угаагсх. Уржэлэ түгэс чидлион хахад гектар полинуудые днєпровско унаар улааха гэжэ правительствын тогтоол соо хараалагдэхай. Эдэ полинууд нүүлэй 60 жэлэй турша соо 3—4 жэл болоод лэган ган гасуурта дайрагдадаг байна юм. Каналай баригдахадэ эндэ ган гасуурта эсэс табигдахайн лабайт. Колхозууд ба совхозууд элдбэг дэлбэг, тогтууритай ургаса абажа эхилхэ. Шэнээр унаагдадаг болохо газарнуудай эхэнхи хубини хлопок, шенинэс, виноград ба бусад элдэб түрэлэй үнэтэ техникэскэ культурануудые тариха явадалда хэрэгэлдэхэ юм.

Хлопок тарилгыс хүгжөөлдэ Украинска ССР-эй ба бүхи ороной экономикодо онсо эхэ удхашанартай. Хлопок Украинска хаядаа таригдадаг болошон культура юм. Энэниинэ унаагдадалаг газар дээрэ хаянай тарижа эхилхэн байна. Урда-Украинын уларилын тон дулаан ба ута зун болодог гбэшые, хлопогой ургасань сага байгаа. Днеприн үнхэ ашгалахдаа хлопогой плантациян хэдэ дахин эхэ болгохо ба тэрэнэй ургасэс 6—7 дахин дэшээлүүлэхэ арга олгохо. Тини, Украинын урда зүгтэ ба Хойто-Крымдэ хаяшагаар, хлопок тарилгын шэнэ база биин болгогдожэ, хүнгэн промышленностьда хэдэн зуун мянган тонно нэмэлтэ хлопок үгэхэ байна.

Крымдэй украиннай болон хойто-Крымэй тэрэшадай ба виноградшадый үмэнэ гайхамшаг ехэ перспективэ нээгдэнэ. Мүнөө хүрэтэр Украиннын урда районуудта ба Хойто-Крымэй районуудта шэнинсын ургаса гектарһаа 10—11 центнер абгадаг байгаа. Гэхэ зуура, тала газарай үржэлэнь энэһнээ хоёр гурба дахин ехэ ургаса үгжээ шалаха байна гэжэ дий дүршэл дээрэнэ тодоруулагдаа. Каналай ашаар нимэ ургас тууялагдахаше байха, Канал хадаа виноград ба бусад хэдэн үнэтэ техникескэ культурануудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ арга олгоно.

Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ 1 миллион 700 мянган гектар газар уһаар эдбэг болдогдоод, мяха-һүэй малажалд хүгжөөхэ, нарин нооһотой хонидые үсхэхэ ба шубуун ажал эрхилхэ бэшээринүүд хаангадаха байна. һүүһэй үе хүрэтэр Украиннын хойто ба урда районуудай малажалай хүгжэлтэдэнэ нилээд ехэ алгасад гарадаг байгаа. Гэхэ зуура, Хойто Украинад бардам хүрхэ тэжээлшүүдтэй, малажалынэ түргэн темпээр хүгжэлдэг байхадань, Украиннын урда районуудта тэжээл ходооло дутадаг байгаа.

Бэшээринүүдынэ олонхи ушарта гандан шаташадат, тингээд малай тоо толгойн хүгжэлтэ наастадаг байба. Шэнэ каналь баригдахада хойто ба урда районуудай хоорондохой нилгасе усалдахань лэбайт.

Уһа элбэгжүүлэхэд Украиннын ба Крымэй городууд болон тосхонуудые уһаар хангаша юм. Жэшээхэдээ, Керчь гэжэ томо город эдлэхэ уһанай талаар ехэ бэрхэ үсхэ үзэлдэг байгаа. Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналууд городуудые ба колхозуудые уһаар хангаша проблемэ эрид шууд шийдхэхэ зорилготой. Каховка городской оршондо ба Молочная мүрэн дээрэ баригдаха 260 мянган киловатт хүсэтэй электрическэ хоёр станци шэнэ барилгын комплексдо ороно.

Энэнь ямар ушартайб гэбэл, Украина ба Крым хүдөө ажахын механизациин хэмжээ бүри дээшнэ үргэхэ шэнэ энергетическэ базатой болохо байна. Электрическэ тракторнуудаар газар хахалха ябадал үргэнөөр эмхидхэхин тулала эдл станцинуудай электрическэ энергине ашаглаха гэжэ правительствен тогтоол соо хараалагданхай. Электроэнерги таряа сохилодо, малажалда, тэжээл буйлуулагда хэрэглэндээ бөлөнө.

Уһалалгын ба уһа элбэгжүүлгын шэнэ барилганууд хадаа Днепровскэ элбэгүүдэе хүдлээс

гүй болгохо, арадай ажахыда урдаш ушаруулагдадаг байн эх гэвч хохидолыг зайсуулха, каналнуудай трасыг зүбшүүлэн нэлхэн эхэ модо хуулгаха арга олгохо. Ээлш ухалалгын ба үнэ злбэгжүүлгын системээүүдэй хам талла уларилы найжаруулха юм.

Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудыг бариха гэжэ анха түршүн, 40 шахуу жэлэй урда тээ, оролой инженер Моргу-ненково бодомжолоо нэн, Гэбшэ-шэ, тэрэ илдэ хаанта правитель-ство бэелүүлжэ шадахатгүй бай-гаа. Тингэдэ тээр зоримгой техни-ческэ дурадхалын министрскэ канцеляринууд соо дарагдахан байна. Энэ асари эхэ зорилгыг имигтал советскэ түрэн, советскэ арад шиндхэжэ шадаха байба.

Мүнөө сталинска шэнэ барил-гын хэгдэхэ газарта шэнжэн-бэл-дэлгын хүдэлмэри эрхилэгдэн, электрическэ станцинууд, канал-нууд, плотинанууд, бүлэхэ уста-новконууд ба бусад түхээрлэгэ-нуудыг проектэлэн түлбэрлэгдэ бэлдэхлэй хүдэлмэри абуулагда-жа байна. Унанай шынэ магист-ралиин байгуулагдаха бүхы трас-са дээрэ бэлдэхлэй хүдэлмэри наяар эхилэнь.

Эдэ каналнуудыг баригшадта советскэ эрдэмтэд эхэ тулалмажа үзүүлжэ байна. Хүрхэн шэнжэлжэ институтай мэргэжлэтэд барилгын трассалада хүрхлэнь ба гидро-метеорологическа условинуудыг тодорхойлолн шухала картануудыг бэлдэхэ. Науканууддай Украин-

Академин Президиум барилгын хэлдэгэ районудад комплексын экспедицин элэгээх гэжэ шиндээд, Каховскэ ГЭС-эй ба Урда-Украинска каналай барилдад туһалха сэг үргэлжын коммисси байгуулаа.

Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналуудай барилгые бүгдээрарайл барилга гэжэ советскэ арад тон зүб тоолоно. Украинин ба бүхы советскэ ороной предпритянууд дээрэ ба колхозуудад олоной суглаанууд, минтингшүүр болон, тэндэ хабаадан хушлэмэришд, мэргэжэлтэд, колхознигууд элэ барилгануудай болзор соогоо ашаглалгада орууулагдахынь тула али бүхы туһаламжаа үзүүлхээр бэлэн байһанаа эмэдүүлнэ.

Дэлхэйн хоёрдохин дайнда хабааданан Англи, Франци ба буцаад хэлэ хэлэн капиталистическэ оронунууд мүнөө хүрэтэршые ажалынгыгаа нэргэежэ шадаадүй бай- бай. Америкын Холбоото Шта- туудуудай зонхилгошд зэбсэг түхээ- рэлгэдэ, Корейдэхи хорото муухай йабуудалда хүрэг ехэ мүнгэ зөөри гаргалшала, ажалшадые улам муу байдалда орохыень баадхажа байна.

Советскэ орон промышленности ба хүдөө ажахын үйлдэбэрин хэм- хэмжээе урдань нэгдөө-дуулдаагүй богонихон болзор соо нэргээн бодхоохойно гадна, тэрэниине нилээд ехэ хэмжээтэйгээр үни үлүү- рлэнхэй. Энэ хадаа социалистическэ байгууламтын капиталистическэ хэмжээлэшэгүйг эхээр буюу тайн байһыне үшөө дахин тодо- оруулаа; энэ хадаа коммунистическэ общество байгуулжа байгаа ороной дотор ехэ хүсэ шадалай арал тодо гэршэ мүн.

Дэлхэйн шэнэ дайнда бэлдэхэл- гээр тухашаран капиталистическэ оронунууд зонхилхы бүлгүүд байгаагалине хубилгаха хэзэгтэ мунгэ зөөри табигалгүй. Харин ма- тайда, хүн тухай үзэгдөө-дуул- даагүйг ехэ анхрал оролдолто та- бигдал советскэ орон дотор, аха- дүүтэй холбоогоор батажанан СССР-эй бүхы арадуудай аша ту- валда зориулан байгаагалине шэнэд- хээн хубилгаха асари ехэ зорилго- нууд шиндэгдэжэ байна. Комму- нист байгууллаха сталинска сээсн эмэрэгэн тусуузыдые бөөлдүүлнэ, со- ветскэ арад бодол эб найрамда- лалай ба демократинн үнэн түшэг туугууги оролого социалистическэ гүрэнэйнгөө хүсэ шадалые улам арбидхана.

А. БОЧКИН,
«Укрводстройн» начальник

инаг дуран
 сэгнэшгүй бэлэг болонхой.
 Эдэ хүндэтэ
 амаршалгануудай урадхал
 Эсэгэ, багша
 Сталин тээшэ зоринхой.
 Бэшэнэ, бэшэнэ
 мүнөө мянга, миллионууд,
 Бэшэнэ, бэшэнэ
 бүхы советскэ орон.
 Тэдэ дүлэтэ,
 Сталинда хандаһан дүгүнүүд
 Тэнгэрин мүшэднөө
 үлүү гэрэлтэй, олон.
 Колхозой клубууд,
 театрууд соогуур
 —харанабай —
 Салюдууд шэнгээр,
 альга ташалган нэрбэнэ.
 «Нүхэр Сталин,
 амар мэндэе хүсэнэбди» —
 Иймэ үгэнүүд
 наранай туяа дамжана.
 Харыгт:
 Уралай дархан буурал үбгэн
 Халаагаа дүүргээд
 почто тээшэ шамдана.
 Комсомольскын
 ФЗО-гэй эдир хүбүүн
 Үүрэй толоноор
 мэндээ Москва ябуулна.
 Хүндэтэ вожд
 нүхэр Сталинда
 дээр
 Холын хилэнээ
 бэшгээр үгэнэ тангаригаа.
 Түрэл эсгэдээ
 телеграмма табяад,
 шахтёр
 Түнжюурээ тодхоно —
 шэнэ рекорд табихаяа.
 Няятай хүлгэн

наһаайнгаа эол мэдүүлхээр
Найматай ашдаа
зүрхэнэй үгтє бэшүүлнэ.
Хүйтэн Чукоткын
шуурган соогуур пионер
Халуун баяраа
холын Москва ябуулна..

XVНДЭТЭ

Ульгэр соохидол үнгэртэй нэн
Улхэмэл сасагта тужа соогуу
Уяар матарһан ульгамхан со
Урагшаа дүүлинэ комсомол
Хүрин сүүмхэ соо нюрганда
Хүнэй сэдхэлтэй ханилан
Холын фермээрүү санашан э
«Хүхихэт, баясхалта..» —
Ухаандан
Урахан гараар шэмэглэн го
Улаан булан.. Малшад
Хүхэ,
улаан
гадартай номуу
Хүбүүн гаргажа, дэлгэн бай
Комсомолцын үхсэхдэл бая
Хүхүүтэй, дуратайгаар ному
Аба Стадийн сэсэн номы
Арсалан үбгэн абжа, хөөрэ
—Алхам бүхэндэм гэрэл сас
Алад холые ойро асардаг,
Ажалдам намда иналта үгэ
Аржун ухаалиг нүхэртэй бо
Үбсүүндэ алтан медалаа то
Урихан Сэсэгэй галта — Пу
Балжад «Залуу гвардии» б
Баран номуудаа инагаар тэ
Хурса, нонуу уншагшадые
Хүндэтэ номууд энде золгобо
Хээс эрхэ болзороо хэлсээ
Хүбүүн түргэхэн далда ороб

Вечертэ з

Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл
1950 он соо Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечертэ
орюулагдаһан зохёолнуудые хэб-
лэжэ байна:

Хоца Намсараев. «Үүрэй толон»
гэжэ романаһаа I ба II бүлэгүүд
ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ,
хэлэн «Шэлэгдэмэл пьесүүнэй» бу-
рият-монгол хэлэн дээрэ, «Дүүдэй
баатар» гэжэ поэмэ ород хэлэн
дээрэ.

**Цыден Галсанов. «Ангарай воен-
ком»** гэжэ поэмэ ород хэлэн
дээрэ, «Байкалай үмэнэхн наран
дотор» гэжэ повесть бурят-монгол
хэлэн дээрэ, «Алтаг һанаатай
хүн» гэжэ поэмэ ород хэлэн дээрэ,
«Хитад ба Корея тухай шүлэгүү-
дэй цикл» ород хэлэн дээрэ.

гаргууды дааран түхэлтэй,
Аман соо, гутал соо—
хаанашы ороhon хэбэртэй, —
Зарим үзэгүүдын
ойлогдосогүй—баларанхай.
Зүгөөр,
Сталин гэжэ
томоор бэшэһэн үгэнүүд
Удха тухайдань
юунһээш дүүгээр хэлэнхэй.
Белград, Афиньн
түрмэнүүд сооһоо хүнүүд
Бэхээр бэшэ
бөөнгээ шуһаар бэшэнэ,
Энэ шуһан
эдээшэхэ гэжэ этигэнэ.
Магад, мүнөө,
тэдэнэй зарим нэгэнийн
Макронисой
эльһэн доро хэбтэнэ.
Харин, —
—үнэндэ хаалта байдаггүй —
бэшгынэ
Кремлин таһаг соо
Сталиной столдо хүрэнэ.
Тэмсэлдэ жэгсэһан
дэлхэйн юрын хүнүүд
Тэрэ бэшгынэ
Сталинтай хамта уншана.
Шэрүүн сүхалаар
хайрагдан бууна нидхэнүүд.
Шэрэм булад
ноударганууды гагнана...
Ямаршы сагта
дэлхэйн хэлхээ-холбоон
Огтошы, магад,
нимэ ехээр ажаллаагүй:
Холы сүмэлэн
аппаратуудаар хөөрэлдөөн.
Ханхинана
түмэр утаһанууд заһаргүй.
Тэгүүднэ урагшаа

самолёдууд, поезгнууд—
Тэлэн соогуур
Бэшгүүд.
Бэшгүүд.
Бэшгүүд...
Дамба ЖАЛСАРАЕВ.
АЙЛШАН
жыхэн
ур
наар
д.
ь уятайл
омууд.
ринхойл.
ь бодолнууд...
охон
олон...
аа
ал даа.
сан, тэдэнэр
удыг шүүрэнэд.
дэ:
аргап,
эг
лобоб.
потуулан
шкин;
ринхай —
эринхай!
...
...
Николай ДАМДИНОВ.
орюулагдахан ли
Жамсо Тумунов. «Нойрхоо нэ-
ригэн тала» гэжэ роман ород хэ-
лэн дээрэ, «Шэнэ шүлэгүүд ба
поэмнүүд» бурят-монгол хэлэн
дээрэ.
А. Шадаев. «Бурят-монгол ара-
дай онтохонууд» бурят-монгол хэ-
лэн дээрэ (хэблэлнээ гараа).
И. Ким. «Ужам талын дуу-
нууд» гэжэ шүлэгүүдэй сборник
ород хэлэн дээрэ.
Ч. Цылендамбаев. «Манай Тар-
багатайда» гэжэ шүлэгүүдэй сбор-
ник ород хэлэн дээрэ.
Д. Мадасон. «Сэсэгтэ нуга дээ-
лэн» гэжэ цэзма бурят-монгол хэ-
лэн дээрэ (хэблэлнээ гараа).
Б. Абидуев. Бургуулин баг

улам улам ойртоноо..
Мантан хүдэр
ехэ гэгшын шэгнүүртэ
Машинатай орооно
ябадал дундай шэгнэнэ..
Үүдэндэнь складай
татаатай олон вагондо
Үдэр һүнигүй
алтан тарьян ашагдаад,
Уриа лозунгоор
хайхан гобор шэмэгдээд,
Ута эшелонууд
Москва тээшэ түргэлнэ.
Түсэбнөө галуур
тарья гүрэндөө тушаалан
Түрүү колхозууд
Сталинда бэшэг эльгээнэ.

НИМА ЦЫНГУЕВ.

**ЁОХОРОЙ
ДУУНУУД**

Ерыт наашаа ёохортоо
Ёохор наадаа наадааял.
Набша хайхан сад соогоо
Наадан сэнгэн хатараял.

Дабталга:
Зугаа наадан хүхюүтэйд,
Зүрхэн манай баясанал.

Хүндэтэй олон нүхэдүүд
Хүдэлмэрээ дүүргээлди,
Хатар наадан болоходо
Хамтаржа ерээлди.

Дабталга:
Ерэнэнийнгээ баярта
наадаа

Хүбүүд басагад хамтадаа
Хүхин сэнгэн хатараяал.
Хабатай дуугаа зохёогоод,
Хамта нэгдэн дууляал.

Дабталга:
Хамаг зоной наадан
Хатархадаа наадан.

Улайржа урғанан
Улаагана амтатой,
Ушаржа зугаалха
Үетэн манай хүндэтэй.

Дабталга:
Залуу наһанай золтойдо
Жаргал мании угтанал.

Алдар солото нүхэдөө
Айлшан янзаар хүндэлээл,
Аймаг бүрин аялгы
Ойлогон абан дууляал.

Дабталга:
Зугаа дуута наадангаа
Зүрхэн манай баясанал.

Хүрэгэймний сэнгэлгэ
Хүхэ нэгдэн дайдадаа.
Хүүхоу бидэнэй сэнгэлгэ
Кульгура ехэтэй клубтаа.

Дабталга:
Залуу наһанай золтойдо
Жаргал мании угтанал.

Баян дэлгэр нотагтаа
Баяр золоо магтайл.
Баатар сууга ажалдаа
Баран хабаяа харууляал.

Дабталга:
Ажалаараа амжажа
Коммунизм байгууляал.

Ц. Хоборков найруулба.

Тература

наһанай хүүгэдтэ зориулагданаан
«Онгохонууд» ород хэлэн дээр.
Ц. Очиров. «Жаргалта нуга»
гэжэ повесть ород хэлэн дээр.
Ц. Жимбиев. «Баян нуга» гэжэ
тэсэмэ ород хэлэн дээр.

Д. Жалсараев. «Үнэн тухай үгэ»
гэжэ шүлэгүүдэй сборник бурят-
монгол хэлэн дээр.

Б. Мунгонов. «Ажалай баяр»
гэжэ расказуудай сборник бурят-
монгол хэлэн дээр.

Д. Гунзынов. «Нотагэймни ху-
иудууд» гэжэ расказуудай сборник
бурят-монгол хэлэн дээр.

«Бурят-Монголой советскэ поэ-
зиини антологи» ород хэлэн дээр.

„БҮРЯТ-МОНГОЛЫЙ ҮНЭН“
З. 1950 снй октябрийн 15.

Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечертэ

НҮХЭР СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Ямаршыг сагта
дэлхэйн хэлхээ-холбоон
Отгошье, магад,
нимэ ехээр ажаллаагүй;
Холыг сүмэлэн,
аппаратуудаар хөөрэлдөөн,
Ханхинана
түмэр утаһанууд забһаргүй.
Тэгүүлэн урагшаа
самолёдууд, поездууд:
Тэлэн соогуур
бэшгүүд, бэшгүүд, бэшгүүд...
Мүн барандаа
эдэ бэшгүүд, телеграмманууд
«Москва, Кремль»
—гэһэн наггин ардестай.
Хамаг дэлхэйдэ
танил эдэ түгэнүүд
Хэмжэшгүй,
гайхамшагта ехэ удхатай:
Эндэ — олон
аралуудай эрхим нанал,

инаг дуран
 сэгнэшгүй бэлэг болонхой.
 Эдэ хүндэтэ
 амаршалгануудай урадхал
 Эсгээ, багша
 Сталин тээшэ зоринхой.
 Бэшэнэ, бэшэнэ
 мүнөө мянга, миллионууд,
 Бэшэнэ, бэшэнэ
 бүхы советскэ орон.
 Тэдэ дүлэтэ,
 Сталинда хандахан дүгэнүүд
 Тэнгэринд мүшэднөө
 үлүү гэрэлтэй, олон.
 Колхозой клубууд,
 театрууд соогуур
 —харабади —
 Салюдууд шэнгээр,
 альга ташалган нэрбэнэ.
 «Нүхэр Сталин,
 амар мэндые хүсэнэбди» —
 Иимэ үгэнүүд
 наранай туяа дамжана.
 Харыт:
 Уралай дархан буурам үбгэн
 Халаагаа дүүргээд
 почто тээшэ шамдана.
 Комсомольскын
 ФЗО-гэй эдир хүбүүн
 Үүрэй толоноор
 мэндээс Москва ябуулна.
 Хүндэтэ вожьл
 нүхэр Сталинда
 дотор
 Холын хилэнээ
 бэшгээр үгэнэ тангаригаа.
 Түрэл эсэгдээ
 телеграмма табяад,
 шахтёр
 Түнхюурээ тодхоно —
 шэнэ рекорд табихаая.
 Няятай хугшан

наһанайнгаа зол мэдүүлгээр
Наймайтай ашдаа
 зүрхэнэй үгмэ бэшүүлнэ.
 Хүйтэн Чукоткын
 шуурган соогуур пионе
 Халуун баяраа
 холын Москва ябуулна...

ХҮНДЭТЭ

Ульгэр сооихдол үнгэртэн нэ
 Улхэмэл сасагта тужа соол
 Уяр матарһан ульгамхан с
 Урагшаа дүүлинэ комсомол
 Хүрин сүүмхэ соо нюргандэ
 Хүнэй сэдхээлтэй ханилһан
 Холын фермээрү санашан з
 «Хүхихэт, байсахалта...» —
 Ухаанда
 Урахан гараар шэмэглэн г
 Улаан булан... Малшад
 Хүхэ,
 улаан
 гадартай ному
 Хүбүүн гаргажа, дэлгэн бай
 Комсомолещын үүсхэлдэ ба
 Хүхюутэй, дуратайгар ном
 Аба Стадний сэсэн номы
 Арсалан үбгэн абажа, хөөр
 —Алхам бүхэндэм гэрэл са
 Алад холы ойро асардаг,
 Ажалдам намда идалта үгэ
 Арюун ухаалиг цүхэртэй б
 Убсүүндээ алтан медалия
 Урихан Сэсэгэй гарт — Ц
 Балжад «Залуу гвардине»
 Баран номуудаа инагаар т
 Хурса, һонор уншагшадые
 Хүндэтэ номууд энде золго
 Хээзэ эрэхэ болзороо хээсэ
 Хүбүүн түргэхэн далда оро

Вечертэ з

Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэ
 1950 он соо Москвада болохо бу
 рят-монгол литературын Вечертэ
 зорюулагдаһан зохиолнуудые хэб
 лэжэ байна:

Хоца Намсарев. «Үүрэй толон»
 гэжэ романай I ба II бүлэгүүд
 ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ,
 мүн «Шөлэгдэмэл песснүүд» бу
 рят-монгол хэлэн дээрэ, «Дүүдэй
 баатар» гэжэ поэмэ ород хэлэн
 дээрэ.

**Цыдэн Галсанов. «Ангарай воен-
 ком»** гэжэ поэмэ ород хэлэн
 дээрэ, «Байкалай үмэнэхн наран
 дорю» гэжэ повесть бурят-монгол
 хэлэн дээрэ, «Алтаң һанаатай
 хүн» гэжэ поэмэ ород хэлэн дээрэ,
 «Хитад ба Корей тухай шүлэгүүд
 дэй цикл» ород хэлэн дээрэ.

ТАРЯА
ТУШААЛГА

Тракторай хунхинөөп,
молотилкин эршэтэ хүдэлбөн соо
Таряагаар урдаһан
алтан горхон харьялна.
Эндэш тэндэш
терниер заблагүй түержэ,
Элдэб тарья
зүйл зүйлөөрнй илгана.
Согтой дорюун
хүбүүд багадай дуулалдаан
Сэлмэг үглөөө
суурагуулан элээр дуулдана.
Аржагар шарахан
шэнийсэ шэрээн машинанууд
Арюун харгыгаар
шамдуу гүйлдэнэ олоороо.
Тугууд толорон
тэдээн дээгүүр налбана.
Тушаалгын пункт
улам улам ойртоно..
Мантан хүдэр
ехэ гэгшын шэгнүүртэ
Машинатай орооһо
ябадал дунданы шэгнэнэ..
Үүдэндэнэ складай
татаатай олон вагондо
Үдэр һүнгүй
алтан тарьян ашагдаад,
Урья лозунгоор
һайхан гоёр шэмэгдээд,
Ута эшелонууд
Москва тээшэ түргэлнэ.
Түсбөөө галуур
тарья гүрэндөө тушааһан
Түрүү колхозууд
Сталинда бэшгэ эльгээнэ.

Нима ЦЫНГУЕВ.

**ЁОХОРЫ
ДУУНУУД**

Ерэт наашаа ёхортоо
ёхор наадаа наадагял.
Нааша хайхан сад соогоо
Наадан сэнгэн хатараял.

Дабталга:
Зугаа наадан хүхюүтээд,
Зүрхэн манай баясанал.

Хүндэтэй олон нүхэдүүд
Хүдэлмэрээ дүүргээдл,
Хатар наадан болоходо
Хамтаржа эрээдл.

Дабталга:
Ерэнэйнгээ баярта
Еохорложо наадал.

Хүбүнд басагал хамтадаа
Хүхин сэнгэн хатараял.
Хабатай дуугаа зохёогоод,
Хамта нэгэдэн дуулял.

Дабталга:
Хамаг зоной наадан
Хатархадаа наадан.

Улайржа ургаһан
Улаагана амтатай,
Ушаржа зугаалха
Үетэн манай хүндэтэй.

Дабталга:
Залуу наһанай золтойдо
Жаргал маний угтанал.

Алдар солото нүхэдөө
Айлшан янзаар хүндэлээл,
Аймаг бүрийн аялгы
Ойлогон абан дуулаял.

Дабталга:
Зугаа дуута наадангаа
Зүрхэн манай баясанад.

Хүлэгэймнай сэнгэлгэ
Хүхэ ногоон дайдадаа.
Хүхюу бидэнэй сэнгэлгэ
Кул-хуна ехэтэй клубтаа.

Дабталга:
Залуу наһанай золтойдо
Жаргал маний утгана.

Баян дэлгэр нутагтаа
Баяр золгоо магтаал.
Баатар суута ажалдаа
Баран хабаяа харуулайл.

Дабталга:
Ажалаараа амжажа
Коммунизм байгуулаял.

Ц. Хоборков найруулба.

Вечертэ зорюулагдаһан литература

Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл
1950 он соо Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечергэ зориулагдaнaн зохёолнууды хэблэж байна:

Хоца Намсараев. «Үүрэй толон» гэжэ романай I ба II бүлэгүүд ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ, мүн «Шэлэгдэмэл пьеснүүд» бурят-монгол хэлэн дээрэ, «Дүүдэй баатар» гэжэ поэмэ ород хэлэн дээрэ.

Цыдэн Галсанов. «Ангарай воен-ком» гэжэ поэмэ ород хэлэн дээрэ, «Байкалай үмэнэхи наран доро» гэжэ повесть бурят-монгол хэлэн дээрэ, «Алтаг ханаатай хүн» гэжэ поэмэ ород хэлэн дээрэ, «Хитад ба Корея тухай шүлэгүүдэй цикл» ород хэлэн дээрэ.

Жамсо Тумунов. «Нойрхоо нэрийн тала» гэжэ роман ород хэлэн дээрэ, **«Шэнэ шүлэгүүд ба поэмэнүүд»** бурят-монгол хэлэн дээрэ.

А. Шадаев. «Бурят-монгол арагш оныхонүүд» бурят-монгол хэлэн дээрэ (хэблэлнээ гараа).

И. Ким. «Уужам талын дуунууд» гэжэ шүлэгүүдэй сборник ород хэлэн дээрэ.

Ч. Цыдендамбаев. «Манай Тарбагатайда» гэжэ шүлэгүүдэй сборник ород хэлэн дээрэ.

Д. Мадасон. «Сасэгт нуга дээрэ» гэжэ поэма бурят-монгол хэлэн дээрэ (хэблэлнээ гараа).

Б. Абидуев. «Хургуулин баг»

наһанай хүүгэдтэ зорюулагданаһан
«Онтохонууд» ород хэлэн дээрэ.
Ц. Оңиоров. «Жаргалта нуга»
гэжэ повесть ород хэлэн дээрэ.
Ц. Жимбиев. «Баян нуга» гэжэ
песмэ ород хэлэн дээрэ.
Д. Жалсараев. «Үнэн тухай үгэ»
гэжэ шүүлэгүүдэй сборник бурят-
монгол хэлэн дээрэ.
Б. Мунигонов. «Ажалай баяр»
гэжэ расказуудай сборник бурят-
монгол хэлэн дээрэ.
Д. Гунызов. «Нютагаймни хү-
нүүд» гэжэ расказуудай сборник
бурят-монгол хэлэн дээрэ.
«Бурят-Монголой советскэ поэ-
зииң антологий» ород хэлэн дээрэ.

„БУРЯТ-МОНГОЛЫЙ ҮНЭН“
д. 1950 снл октябрийн 15.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахь сессий

НЬЮ-ЙОРК, октябрийн 11. (ТАСС). Политическэ комитетэй мүнөө үглөөнэй засадан дээр, «Эб найрамдалай аша туйлада нэгдэлэл ябуулганууд» гэжэн асуудалаар бүгэдэн үгэ буялалдаан үргэлжлэе. Энэ хадаа США-гэй, Канадын, Английн, Турциин, Филиппины, Франциин ба Уругвайн делегацинуудай оруулган проекттэй дашарамдан болобо.

Үглөөнэй засадан дээр Эквадорой түлөөлэгш Кеведо түрүүлэн үгэ хэлжэ американска проектые (долоон гүрэнүүдэй резолюци гэдэг) дэмжэе.

Тэрэнэй нүүлээр үгэ хэлэһэн Ирагай түлөөлэгш хадаа хамтархан ябуулганууд тухай агууехэ ороонуудай хоорондоо зүбшэлдэхэ ябадалы туйлаха нэгдэллэе. Генеральна Ассамблейн дахин хэжэ ёһотой гэжэ зааба. Эб найрамдалай хэлсээнүүд ба арасалдаа бүхэ асуудалуудыг эб найрамдалай ёһоор шийдэлгэхэ хэзээшье арасаха хэрэггүй юм гэжэ тэрэ хэлэб. 7 делегацинуудай резолюциин проект хадаа ООН-эй Уставай нэгэн ханалтай байха принципые усадахын тула «тойрожо гараһан зам» мүн гэжэ тэрэ мэдүүлб.

Эфиопинн түлөөлэгш үгэ хэлжэ, 7 гүрэнүүдэй резолюциин проект хэлгэдлэн принципүүдэ найшаан болобошье, тэрэ хадаа Нэгдэлэл Нацануудай Организациин хүдэлмэрин амжалтан мүн түрүүнд агууехэ державануудай—Аюулгүйн Соведэй сар үргэлжын 5 гшүүдэй нэгэн ханалтай ябуулганууд дудлдаха байна гэжэ тэмдэглэб.

Тиммэхэ агууехэ державануудта Генеральна Ассамблейн зүгһөө хандажа, арасалдаа бүхэ асуудалуудыг хоорондоо зүбшэлдэхэ тэдэндэ найшаан дурдаха асуудал табиha хэрэгтэй гэжэ Эфиопинн түлөөлэгш хэлэб.

СССР-эй делегаци Политическэ комитетэй үзэмжэлэ хоёр резолюцинуудай проектүүдэ табига. Нэгдэхэ резолюциин проект ингэжэ хэлэнэ:

«Генеральна Ассамблей, Арадуудай аюулгүй байха ябадалы ба эб найрамдалы хамгаалха болон бэхжүүлэхэ хэрэгтэ Аюулгүйн Соведэй сар үргэлжын табан гшүүдэй нэгэн ханалтай ябуулгануудай онсо худалханары анхаралдаа абажа, Уставай 43-дахь статьяг ёһоор, зохиho хэлсээнүүдэ баталалын үндэһэ нуури дээр, Аюулгүйн Соведэй мэдэлдэ зэбсэгтэ хүснүүдэ эльгэхын урда тээ, Аюулгүйн Соведэй сар үргэлжын 5 гшүүд — СССР, США, Великобритани, Хитад ба Франци хадаа хоорондоо консультаци хэжэ ябадалы хараалхан Уставай 106-дахь статья уялгата ёһоор бэлдүүлхэ хэмжээнүүдэ хойшдоо абажа, мүн уласхоорондын эрх болон Аюулгүйе сахихада шухала хэрэгтэ хамтархан ябуулгануудыг Организациин үмэнхэ хэжэ зорилгоор Уставай 106-дахь статьяг зохиолуулан бэ бэетээ зүбшэлдэхэ ёһотой гэжэ найшаан дурдахана».

Советскэ хоёрдохи резолюциин проект ингэжэ хэлэнэ:

«ООН-эй Уставай, тусгаарлал, Уставай 5, 6 ба 7 бүлэгүүдтэй зохиолуулан, уласхоорондын эб найрамдалы ба аюулгүй байха ябадалы сахиха зорилгоор, Генеральна Ассамблей Аюулгүйн Соведтэ ингэжэ найшаан дурдахана:

Эб найрамдала тохёолдоһон ямаршье аюулы ба агрессивин акты элирүүлэхэ тушаа, мүн уласхоорондын эб найрамдалы ба аюулгүй байха ябадалы сахиха ябадала аюул учаруулжа болохо арасалдаануудыг гү, али ситуацинуудыг эб найрамдалай ёһоор шийдэхэ тушаа Уставай хараалдаан хэмжээ-ябуулгануудыг бэлдүүлхын тула шухала хэмжээнүүдэ абажа; Нэгдэлэл Нацануудай Организациин гшүүд-гүрэнүүдэй зүгһөө Аюулгүйн Соведэй мэдэлдэ зэбсэгтэ хүснүүдэ олгохо тухай ба сэрэгш-штабной комитетые эффективнэ байлгах тухай Нэгдэлэл Нацануудай Организациин Уставай 43, 45, 46 ба 47 статьянуудай заабаринуудыг түргөөр бэлдүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудыг зохиохо».

Байгш ондо Мухаршээрэй аймга Сталийн нармажата колхоз капитан ургаса ургууаа. Мүнөө колхозуудад түлэг дундаа абажа Зураг дээр: колхознигүүд К. И. Н. Леонид (бригадир) капустын цырага дээр.

Д. Косовый фот.

★ ★

КОЛХОЗНО БАРИЛГАНУУД

Агрозоотехническэ наукин шэнэ туйлалтанууды ба хүдөө ажыхын үйлдэллэрин түрүү методууды хүдөө ажыхада үргэнөөр нэбтэрүүлхэ зорилготойгоор Закаменай аймагай Калининэй, Сталийнэй нэрэмжэтэ, «1-е Мая» колхозууд хүдөө ажыхын культурын байшангуудыг бариха байна. Энэ барилгыг түргэдэхын тула дурсагдаша колхоз бүхэндэ барилгын тусхай бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Н. Хазагаев.

Бичурын аймагай томодхогдон «Коммунизм» колхоздо правленийн шэнэ байшан баригдаба. Мүн энэ колхозой гшүүдэ ханга болоншын шэнэ байшан Заганай сомоной центртэ баригдаа. Ю. Дагбаев.

Мухаршээрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн сомоной Сталийнэй нэрэмжэтэ колхозой центр шэнэ культурина болосон байшангуудад шэмгдэнэ. Энэ жэл клубай, колхозой правленийн ба уншалгын байшангай шэнэ гэрнүүд баригдаа. Мүн колхознигүүд 15 гэрнүүд заабариллаглан табилаа. Б. Дымбыров.

Культурын хүдэлмэрилэгшдэй семинар

Наяхан Ярууны аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһаг хүдөөгэй клубуудай ба уншалгын байшангуудай эрхилгэршээрэй 3 үдэрэй семинар үнгэрбэ. Семинар дээрэ культурно-гэгээрэлэй таһагыг даагша нүхэр Димитриев культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшдэй гол зорилго ба клубуудай, культурын байшангуудай үбэлд хэр зэргээр бэлдэхэ байхан тухай асуудалаар элидхэл хэлэн байна. Семинарта хабаадагшад культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрин эрид найжаруулха хэмжээ-ябуулгануудыг зүбшэн хэлсэбэ.

Кустовой зүблөөнүүд үнгэргэгдэнэ

Бичурын аймагай багшанарай методическа кустовой зүблөөнүүд найхан боложо, «Языкознани тухай нүхэр Сталийнэй зохёолнууд ба багшанарай зорилгонууд», «Эхин хургуудай хурагдай устна ба бэшмэл үгнүүдэ хүжөөлгэ» гэгэн тэмээнүүдэй элидхэл хэлдэбэ. Иимэ методическа зүблөөнүүд 41 хургуулинуудыг нэгдүүлэн 11 кустнуудта үнгэргэгдэнэ байна. Ф. Степанов.

«Динамо» стадион дээрэ зунай спортивная сезонын хаалгада зориулагдан футболоор блиц-турнир 11 часаа эхилхэ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

★ Румынида культурын 12.402 хүдөөгэй байшангууд тоологдон, тэдэндэ уранхайханай самодейностийн 9800 кружогууд, дуунай ба пляскайн 18515 ансамблнууд хүдэлмэрилнэ.

★ Транспортын Министерствын политуправленеэр эмхидхэгдэн түрүүшын агитпоезд орон согуураа абажаар Софияга гадаба. Агитпоездын лекторнууд хадаа советскэ наукин туйлалтанууд тухай, болгаро-советскэ хани барисаан тухай элидхэлхүүдэ хэжэ байна.

★ Финляндийн ажалшад ай олоотоо хүсэлэнгүүдтэй зохиолуулан, Хельсинкид советскэ уран-зурагай искусствын выставкэ үргэлжэлүүлгэдэхэ болобо.

★ Хитад-советскэ ханибарисаанай обществын Пекинскэ Центральна отделениин байгуулагдаһаар 1 жэлэй ойдо зориулагдаһаан митинг Пекиндэ болоо. Митингдэ 6 мянган хүн хабаалаа. Нэгэ жэл соо тус обществ 800 гаран филиалуудыг нээбэ, тэдэндэ 200 мянга шахуу гшүүд тоологдон.

★ Хитадай гүрэнэй судохондоо компанин абаралгын отряд Хитадай сүлөөдэгдэнхөө хойшо 30 мянга гаран тоннажтай, шэнгээгдэн 33 судонуудыг унаһаай оёорһоо үргэн гаргаба.

★ Киодо Цусин гэжэ Японско агентствын мэдээсэлнэй ёһоор, найшаг Хоккайдо дээрхи Саппоро городской полици Японинн компанин нотагай хэлэн организацинуудта довтолго хэбэ.

★ Шэнэ Урда Уэльс (Австри) штатта трамвайда ба автобуста хууха түлбэри 33 процентээр дээшлүүлгэдэбэ.

Мүнөөдэр улан-удэдэ:

«Эрдэм» кинотеатра — «Бишыхан басаган ажагуулан юм». 11—12,20 ба 1,30 часуудта. «Музыкальна түүхэ» — үдэһын 3, 5, 7, 9 часуудта.

Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажыхын Министерство

болбол механизациин хургуулинуудта 1950-51 онуудай хуралсалай жэлдэ хурагдаһаа абажа гэдэл:

Механизациин СЕЛЕНГИНСКЭ ХУРГУУЛИН МТС-эй механикуудай отделенид — 18 хара хуралсахаар, тракторна бригадын бригадирнуудай отделенид — 3 ба 10, электромеханикууды 12 хара хуралсахаар.	Механизациин ТАТАУРОВСКА ХУРГУУЛИН трактористнуудай отделенид — 5 хара хуралсахаар, тракторна бригадын бригадирнуудай отделенид — 10 хара хуралсахаар.
Механизациин ИЛЬКИНСКЭ ХУРГУУЛИН прицепной комбайнуудай комбайнернуудай ба самоходной комбайнернуудай комбайнернуудай (механикууд-комбайнернууд) отделенид — 6 хара хуралсахаар, дизельнэ тракторнуудай трактористнуудай отделенид — 2 хара хуралсахаар.	МТС-эй механикуудай ба тракторна бригадын бригадирнуудай отделенид — 1-дахь категория трактористнууд ба комбайнернууд абажа.
Гусеничнэ тракторай трактористнуудай отделенид прицепнигүүд абажа, дизельнэ тракторай трактористнуудай отделенид — трактористнууд абажа байна.	Комбайнернуудай ба механикууд комбайнернуудай отделенид трактористнууд ба туһалгаша комбайнернууд абажа.
Хургуулиин хурагдай хамтын байраар, дэбисхээр, мүн МТС-эй механикууд ба механикууд комбайнернууд хара соо 160 түхэргэй, тракторна бригадын бригадирнууд 200 түхэргэй, прицепной комбайнуудай комбайнернууд — 180 ба трактористнууд 140 түхэргэй стипендээр хангагдаха.	Хургуулида орогшод директорэй нэр дээрэ мэдүүлгэ бариха, иимэ документуудыг тахиа: а) хургуули дүргэн тухай үзмэрлэлэ (болотомье); б) бэ, еын эдүүр тухай ахь справка; в) сэрэгтэй алба хэжэ тушаа справка; г) МТС-һэй үйлдэллэрин характеристика.
Энэ оной октябрийн 15-һаа оройтонгүй хургуулидаа ерэхэ. Хургуулида ерэгшд паспортна ба сэрэгтэй бүрдхэллөө гаржа ерэхэ.	Өөрынгөө дураар хургуулида ороһон хүнүүд МТС-эй хүдэлмэринөө хаалгуйгөөр сүлөөлгэдэхэ.

Польшо сэрэгтэй үдэртэй дашарамдуулан Варшавада баярай засадан болобо

ВАРШАВА, октябрийн 12. (ТАСС). Польшо сэрэгтэй үдэртэй зориулагдаһан баярай засадан Варшавада польско Гүрэнэй театрта болоо. Засадан дээрэ польско республикын президент Б. Берут, сеймын маршал В. Ковальский, гүрэнэй Соведэй гшүүд, премьер-министр Ю. Цирякевич түрүүтэй правительствын гшүүд, Польшын маршал К. Рокоссовский, ПЗПР-эй ЦК-гэй Политбюрогой гшүүд, Польшо сэрэгтэй генералууд ба офицернууд, Советскэ Арминн делегаци, СССР-һээ Польшодо байгаа посол В. З. Лебедев ба арадай демократинн оронуудай дипломатическа түлөөлэгшд байлсаба.

ПЗПР-эй ЦК-гэй секретарь Эдвард Охав гэжэ «Польшо арадай сэрэг»-эрхэ сүлөөгэй, бээ даанхай байдала ба эб найрамдалай сахюул» гэгэн элидхэл хэбэ.

Советскэ Арминн үмэнхөө генерал Гросулов Польшо сэрэгые амаршалаа.

Сугларагшад хадаа Советскэ Союздай ба Генералиссимус Сталийн хүндэлдэлд нэрмэе алыгатай ташалганууд ба амаршалгын хашхаралдаанууд доро, эб найрамдалай бүхэлдэхын фронтын вождэ нүхэр И. В. Сталинда эльгэхэ амаршалгын телеграмма баталан абаа.

Вьетнамскэ ардай арминн дайшалхы ябуулганууд

ПЕКИН, октябрийн 13. (ТАСС). Вьетнамскэ информационно агентствын мэдээсэлнэй ёһоор, полковник Лепаж ба подполковник Шартон гэгшэдэй командаллан французска хоёр подразделенинуудыг бута сохинонойгоо нүүлээр, ардай арминн частынууд ургаша дабшажа, Тат-Хэ гэжэ газарта (Хойто Вьетнам) французска сэрэгүүдэ бүхэлэн абаа. Вьетнамска арадай арминн хүсэ-

тэй түрилтэ доро дайсал зүгалаба. ПЕКИН, октябрийн 13. (ТАСС). «Вьетнамай голос» гэжэ радиостанциин мэдээсэлнэй ёһоор, Вьетнамскэ ардай арминн сэрэгүүд Као-Бангока гарнизоной сэрэгүүдэ командалгаша, подполковник Шартон, французска сэрэгтэй подразделениин командир полковник Лепаж ба медицинскэ албаны полковник Дурис гэгшэдые плендэ абаа.

Франци дотор Стокгольмско Уриада гар табилга амжалтатайгаар ябуулагдана

ПАРИЖ, октябрийн 12. (ТАСС). Франци дотор Стокгольмско Уриада гар табилга кампани нүүлэй үелд улам бүри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна гэжэ «Юмани-

те» газетэ мэдээснэ. Нүүлэй мэдээнүүдэй ёһоор, Сена департамент дотор Стокгольмско Уриада 2830 мянган хүн гар табия гэжэ газетэ мэдээсэбэ.

Кореядэхэ событинууд

Корейскэ ардай-демократическа республикын Ардай арминн Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, октябрийн 13. (ТАСС). Корейскэ ардай-демократическа республикын Ардай арминн Главна командовани мүнөө үглөөгөөр ингэжэ мэдээсэбэ:

Бүхэ фронтнууд дээрэ Ардай арминн частынууд дайсаанда эсэргүү хатуу шанга байлдаануудыг хэжэ үргэлжлэе.

Кэсоной (Кайдио) хойно танк-нуудаар ба бронемашиннуудаар дэмжэгдэн довтолго хэжэ гэгэн дайсаанай нэгэтэ бэшэ нэгдэлгүүдүүд Ардай арминн частынуудай контрсохилтонуудай ашаар гэдэргээ сохигдоо.

Эдэ байлдаануудта Ардай арминн частынууд дайсаанай амиды хүснэлдэ ба техникэлэ ехэ гэгэлтэ хоролтонуудыг ушаруулба. Дайсаанай хоёр танк, 105-миллиметрын 3 ехэ буу ба 7. автомашина үгы хэгдэбэ.

ПХЕНЬЯН, октябрийн 13. (ТАСС). Корейскэ ардай-демократическа республикын Ардай арминн Главна командовани мүнөө үдэшэ ингэжэ мэдээсэбэ:

Кэсоной (Кайдио) райондо Ардай арминн частынууд хатуу шанга байлдаануудыг хэжэ үргэлжлэе, энэ райондо Ардай арминн частынуудай позицинуудыг сүмэлэн гарахыг нэгдэн дайсаанда ехэ гэгэлтэ хоролтонуудыг ушаруулаа.

Октябрийн 11-дэ, Кэсоной (Кайдио) райондо болоһон байлдаанда дайсаанай хоёр батальон гаран сэрэгүүд, тэршэлэн сэрэгтэй ехэ техникэ, тэрэ тоодо 5 танк үгы хэгдэбэ. Энэ байлдаанда дайсаанай нэгэ самолёт буудагдан унагаагдаба.

Японинн компартиин хүтэлбэрилэгшдэе сэдэрхэ тусхай орган байгуулгада

ШАНХАЙ, октябрийн 10. (ТАСС). Токийско «Дзин Симпо» газетын мэдээсэлнэй ёһоор, гүрэнэй полициин мүрдэлгын бюро ба Токио городской полицейскэ управ-

лени хадаа Японинн коммунистическэ партиин 9 хүтэлбэрилэгшдэе бэдэрхэ тусхай орган байгуулба.

Трумэн Макарутай зүблөө хэхэнэ

НЬЮ-ЙОРК, октябрийн 12. (ТАСС). Генерал Макарутай зүблөө хэхын тула президент Трумэн

Вашингтонһоо гаража ниндэбэ. Макарутай уулзалда Номгон океанай райондо болохо.

Адрес редакци: г. Улан-Удэ, ул. Левча, 26. Телефоны редакци: редактор—23, заместителя редактора—785, отв. секретаря—323. Отделов партийной жизни, культуры и быта—452, сельскохозяйственного и промышленности—684, мест. информации в писем—684. Для междугородных переговоров—16.

Телография: Управление полиграфическ — «Омшленности», издательств в книжной торговле при Совете Министров БМАССР.

Н-02408. Тиража комиссия түрүүлэгшэ, БМАССР-эй финансуудай Министр-финансова албай алагдаша советник К. МАДАЕВ. Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Тираж 10.000